

2017. május - június

diéta

válogatás a legjobb diáklapokból

 a facebookon is!

XIX. évfolyam 5-6. szám

ALHÍREK
TE BEDÖLSZ?

FIATAL VÁLLALKOZÓK
VÁLLALKOZÓ FIATALOK

GENERALI
NAGY-DIAK
KRESZ-TEST:
A DÖNTŐ

ITT A NYÁR,
IRÁNY A FESZTIVÁL!

THEVR

Ott lesznek május 19-én a Sajtófesztiválon!

CSODÁK TÁRHÁZA

fókuszban a tudomány

Hogy működik, hogy készül

- az érintőképernyő?
- az ujjlenyomat olvasó?
- a turbómotor?
- a parfüm?

Még száz kérdésre választ kaphatsz!

Mi leszek, ha mérnök leszek?
Mi leszek, ha tudós leszek?

- az ország legjobb fizika-, kémia-, matek- és biológiatanárai
- mintaórák
- diákkísérletek
- fiatal tudósok

2017. május 19. Várkert Bazár
(Budapest)
www.due.hu

KÖNYV-BARÁT

SZERETED A KÖNYVEKET?

ÉS AZ ÍROKAT?

ÉS OLVASNI SZERETSZ?

ÉS TUDOD, HÁNYFÉLEKÉPPEN LEHET?

A SAJTÓFESZTIVÁL KÖNYV-BARÁT PÓDIUMÁN
IZGALMAS DOLGOKAT TUDHATSZ MEG
AZ OLVASÁSRÓL, TALÁLKOZHATSZ ÍROKKAL,
ÉS CSERÉLHETSZ KÖNYVEKET!

2017. MÁJUS 19. VÁRKERT BAZÁR, BUDAPEST

Ne légy bűnös, se áldozat!

LÉGY RÉSEN!

TUDOD, MI A KÜLÖNBÉG
A CSÍNY ÉS A BŰN KÖZÖTT?
HOGYAN NE LÉGY ÁLDOZAT?
KITŐL KÉRHETSZ SEGÍTSÉGET,
HA BAJ VAN?

A SAJTÓFESZTIVÁLON ERRŐL
IS SOKAT MEGTUDHATSZ! ELŐADÁSOK,
JÁTÉKOK, BESZÉLGETÉSEK
VÁRNAK - CSAK LÉGY RÉSEN!

2017. MÁJUS 19. VÁRKERT BAZÁR, BUDAPEST

TÖBB MINT ALÁÍRÁS

DIÁN DÓRA

Dóri 2015 óta tagja a DUE csapatának, akkor volt először médiatáborban is. A DUE nem volt előtte sem ismeretlen számára, mivel édesapja fiatal korában kétszer is részt vett a DUE médiatáborok előfutárában, az AKAI táborban.

EZT TANULJA: Jelenleg az ELTE BTK-n tanul kommunikáció- és médiatudomány BA szakon, most lesz túl az első évén.

EZZEL FOGLALKOZIK A DUE TALLÓZÓ MELLETT:

Most kezdett el diákmunkásként dolgozni egy CallCenterben, ami szerinte azért is hasznos, azon kívül, hogy pénzt keres vele, a kommunikációs készségeit is fejleszti. Ezen kívül szeret olvasni (bár nem a kötelezőket...) és festeni.

INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET

TENNI: Kiscicák. Minden. Mennyiségben.

EZT CSINÁLTA MOSTANÁBAN: Mostanában egyetemi projekteket forgatott a szaktársaival (tévés magazinműsor órára) és beletanul a munkájába, valamint a jó időnek hála, sokat kirándult az erdőben.

ÍGY KÉPZELI EL MAGÁT ÖT ÉV MŰLVA: Lesz már minimum egy alapszakos diplomája és a mesterképzés vége felé fog járni. Ezen kívül jó lenne egy szakmai gyakornoki állást megcsípni.

EZT SZERETNÉ MÉG MINDENKÉPP KIPRÓBÁLNI:

Egyszer mindenképpen szeretnék egy kis (aztán nagy) cica gazdája lenni. Valamint szeretnék sokat utazni, Írországba és Olaszország déli részére eljutni.

BREDÁK ALEXANDRA

Szasza már több mint tíz éve DUE-tag, 2009-ben táborozott velünk először. Az elmúlt években rengeteg dologgal foglalkozott, most visszatért a DUE Tallózóhoz.

EZT TANULJA:

Kommunikáció és médiatudomány szakon diplomázott.

EZZEL FOGLALKOZIK A DUE

TALLÓZÓ MELLETT:

Szerkesztő-riporter, műsorvezető a belvárosi City Tv-nél, de korábban hallhattátok a Class FM hírszerkesztőjeként is.

INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET

TENNI: Csoki.

EZT CSINÁLTA MOSTANÁBAN: MMostanában konferálgat a munka mellett, és zumbára jár. Jah, és készül az esküvőjére, amire ezúton is gratulálunk ☺

ÍGY KÉPZELI EL MAGÁT ÖT ÉV MŰLVA: Szeretné, ha megjelenne egy könyv, amit ő ír.

EZT SZERETNÉ MÉG MINDENKÉPP KIPRÓBÁLNI:

Filmforgatáson részt venni.

MENNYIRE VAGY ÁTVERHETŐ? LEPLEZZÜK LE EGYÜTT AZ ÁLHÍREKET!

ÁLLÍTÓLAG A SZÓDABIKARBÓNA GYÓGYÍTJA A RÁKOT. AZT MONDJÁK, EGY KÉK BÁLNA NEVŰ GYLKOS JÁTÉK TERJED A FACEBOOKON. SOKAK SZERINT A FÖLD LAPOS. TE MINDEZT ELHISZED NEKÜNK? MEGMUTATJUK, MIÉRT NE TEDD!

A BAJ A CÍMNÉL KEZDŐDIK

Ma már annyira felgyorsult az élet, hogy az emberek szinte képtelenek nyugalomban leülni végigolvasni egy cikket, meghallgatni egy hírt, vagy végignézni a híradó adását.

Mi következik ebből? Azért a kevés figyelemért, ami egy-egy híradásnak jut, keményen meg kell küzdeni. Ezért is születik például annyi hangzatos, de valójában a cikk tartalmához alig-alig köthető cím.

Vegyünk egy példát. Egy közkedvelt személy magára tetováltatott valami hírértékűt, mire a szerkesztőség olyan címmel ruházta fel az erről szóló cikket, hogy „Életre szóló döntést hozott xy!”. Mit gondolt az átlagolvasó? Valószínűleg azt, hogy a híresség megházasodik, esetleg elköltözik Kubába.

A tetoválás, valljuk be, keveseknek jut ilyenkor eszébe. A hangzatos címre aztán rengeteg kattintás érkezik. Előfordulhat, hogy még azok is megnyitják az írást, akiket egyébként hidegen hagynak a celebhírek – hiszen mégiscsak egy életre szóló döntésről van szó.

ROSSZABB, HA A HÍR IS ÁTVERÉS

Áruba bocsátott vese és költözés helyett tetoválásról olvasni, persze, okoz némi csalódást. De még mindig az a jobbik eset, ha a csak egy hangzatos cím mögé rejtett, egyébként valós hírről van szó.

A hatásvadász írások korában ugyanis nem csak a címek vernek át. A kattintásért folytatott harcban sokszor a tartalom is torzul. Ilyenkor álhír és pletyka keletkezik. Az egyszerűbb eset az, ha az álhír a képzelet szüleménye, a kiagyaloja pedig csak egy lájkokra és klikkekre éhes szerkesztő. Az élénk fantáziájú (maradjunk ennél a verziónál) szerzők néha nem tudnak ellenállni a kísértésnek, és egy érdekes fotó vagy egy futó pletyka köré új, hangzatos sztorit kerekítenek.

A teljesen hamis híreket a szemfüles közönség általában hamar leleplezi, és ezek az anyagok maximum városi legendaként élnek tovább. Nehezebb a helyzet azokkal az írásokkal, amelyeknek van valami igazságalapjuk – ezeket könnyebben hisszük el – csak éppen valamilyen ferdtést, félreértést, torzítást tartalmaznak.

A torzított információ iskolapéldái lehetnének a túlságosan hangzatos tudományos cikkek. A „brit tudósok megtalálták a rák ellenszerét” típusú írások általában valóban valamilyen tudományos áttörésről szólnak, csak hogy a szerzők sokat ferditenek az információ jelentőségén. Elképzelhető például, hogy a tudósok által felfedezett szer afrikai lilafarkú gumóspatkányokon végzett kísérletekben 400-ból 3 esetben valóban gyógyította a rákot. Ez a kutatás előző állásához képest valóban áttörés – a gyógyszeripari csodától azonban még messze van.

ÍRÓ ÉS OLVASÓ FELELŐSSÉGE

Ha az újságíróknak tanácsot kellene adni, összefoglalhatnánk annyival: „Ne írj olyat, ami nem igaz.” Kicsit árnyalva a képet, kérhetnénk őket: ne írj olyat, amiről tudod, hogy nem igaz, fogalmazz pontosan, ne túlozz, dolgozz biztos forrásból, ellenőrizd, hogy igaz-e, amit hallottál és kérjék megbízható szakértők segítségét, ha éppen nehéz értelmezni valamit. Az nem ellenőrzés, hogy valaki más is ugyanazt hallotta ugyanott.

De az álhírek és ferdtések terjedéséért nem csak a szerzők, az olvasók is felelősek. Nemcsak szerkesztőként, de hírfogyasztóként sem szabad elveszíteni a kritikai érzékünket. Ha valami hihetetlennek hangzik, érdemes leellenőrizni az információt, mielőtt például

egy felületesen elolvasott álhír alapján hamis reményeket keltünk a rákkal küzdő barátainkban. Az átverést pedig sosem szabad szó nélkül hagyni: az álhírek terjesztése nem csak etikátlan és kárt okoz, de akár bűncselekmény is lehet – és mint ilyen, a hatóságok felügyelete alá tartozik.

7 TIPP, HOGY FELISMERD AZ ÁTVERÉST.

1. Hatásvadász címek.

Ki ne kattintana oda, ha azt látja, hogy milyen aranyos volt Micike, ahogy kimentette az égő házból a kölykeit, vagy ha szembetalálkozik egy módszerrel, ami legyőzheti a rákot. De vigyázat! Ha valami túl jól hangzik, az ritkán igaz...

2. Az ismeretlen brit/amerikai/japán/orosz/német tudósok.

Ha csak annyi van a cikkben, hogy „több kutatás is igazolja”, az elég árulkodó. Akkor most leülök, és megvárom a linkeket ezekről

a kutatásokról, és publikációkról, rendben? Ugyanígy érdemes gyanakodni, ha az írásban szereplő kutatók nevére egyetlen találatot sem ad az internetes kereső. Egy valamire való tudós rengeteg cikket publikál élete során – nem a semmiből felbukkant kutatása hozza meg az áttörést.

3. Oszd meg és uralkodj.

A cikkek és videók, amiket csak az után tekinthetsz meg, hogy megosztottad Facebookon ritkán tisztességes szerkesztőségek termékei.

4. Hol a szerző?

És vajon miért nem adta a nevét élete hatalmas, leleplező riportjához? Vannak persze speciális esetek, amikor az újságíró nevét biztonsági okokból nem közlik – de ha cikkből nem derül ki, hogy erre a titkolózásra szükség van, inkább gyanakodj.

5. Az impresszum hiánya.

Ki üzemelteti az oldalt, hol működnek, kik dolgoznak ott? A törvényesen működő médiumoknak bizonyos adatokat kötelezően fel kell tüntetniük.

6. A forrás hiánya.

Miért higgyem el a „tutihirekanagyvilagbol.hu”-nak, hogy Donald Trump aláírt egy rakétaegyezményt, ha nem látok semmifajta forrásmegjelölést, teszem azt, olyat, ami a Fehér Ház, vagy legalább egy megbízható amerikai lap oldalára mutat?

7. A feketelisták.

Vannak oldalak és Facebook csoportok, amik segíthetnek kideríteni, megbízható oldalra kattintottál-e, a <https://atveros-oldalak.com/> lajkvadász-hirportalak/ például több kamu híroldalt is felsorol.

VILÁGOK HARCA: AZ ÁLHÍREK ÁLHÍRE

„Mielőtt az adás befejeződött volna, szerte az Egyesült Államokban emberek ezrei imádkoztak, sírtak, menekültek kétségbeesetten, hogy elkerüljék a halált. Sokan rohantak megmenteni szeretteiket.” – írja Hadley Cantril, a Világok harca című rádiójáték utóéletéről szóló tanulmányában. De mi történt pontosan, és hányszoros félreértés minden idők talán legfurcsább álhíres története?

Amerika, 1938. Halloween. Orson Welles filmrendező rádióműsorának bemutatója a Világok harca című fantáziaregényből. A történet szerint marslakók szállják meg a Földet, majd lézersugarakkal és hasonló futurisztikus fegyverekkel elkezdik kiirtani az embereket. Ezt a sztorit ültette át – a poén kedvéért – Welles a valóságba, létező helyszínekkel, nyilatkozatokkal kiegészítve, ezzel akaratlanul is pánikot keltve a rádióhallgatók között, akik elhitték, hogy egy aktuális híradást hallanak. A „tömeghisztéria” a másnapi lapok elejére ezerszeresen felnagyítva került, így lett ebből a történetből a legnagyobb hoaxok egyike. Sőt, egy kifejezetten komplex álhírről van szó: abban a pillanatban arról oszlottak meg a vélemények, hogy vajon tényleg ufótámadás áldozata lett-e a Föld, azóta pedig az azt követő pánikhelyzet mérete, illetve egyáltalán létezése a kérdéses.

MIÉRT LEHETETT VOLNA IGAZI HÍR?

Welles és társulata rendkívül komolyan vette a rádiójátékot, olyannyira, hogy korábbi katasztrófák hangfelvételeit vágták be a műsorba, sőt egy Rooseveltnél elnök hangját utánozni képes színészt is „meginterjúvoltak”. A történet felépítése mint egy igazi híradásé, létező helyeken, ismert környezetben játszódott, miért ne hitték volna el? A társulat játszott, hogy szakemberek nyilatkoznak: helyszíni

tudósítók kérdeztek csillagászokat, politikusokat, katonai vezetőket. Természetesen ez csupán a stúdió falai között, a társulat által előadott szindarab volt.

MIÉRT LEHETNÉNEK IGAZAK A TÖMEGPÁNIKRÓL SZÓLÓ HÍRADÁSOK?

Csupán a műsor 75. évfordulóján kezdődtek azok a kutatások, amelyek végül cáfolták a kitörő pánikról, menekülő emberekről, öngyilkossági kísérletekről, idegösszeomlásokról szóló híradásokat. Hadley Cantril korábban is emlegetett tudós ismert és elismert volt, tanulmányai nagy népszerűségnek örvendtek akkoriban. A meghamisított statisztikákra és felmérésekre megalapozott(nak tűnő) érveléseket, véleményeket lehetett felépíteni és ezek a hatalmas médiavisszhang miatt eladhatók is voltak.

MIÉRT CSAK 75 ÉVVEL KÉSŐBB DERÜLT KI AZ IGAZSÁG?

Mai szemmel nézve a tömegpánikról szóló híradások esetében erősen kilóg a lóláb: a műsor leadása után is elérhető adat volt, hogy az amerikaiak csupán két százaléka hallgatta a műsort. Ez elenyésző arány, főleg egy „tömegpánikhoz”. A rendőrségi és kórházi feljegyzések hiánya is árulkodó jel lehetett volna, ha egy figyelmes újságíró rendesen utánamegy a dolgoknak. De az igazság az, hogy az összes szerkesztőség ünnepelt, hogy érkezett egy jól eladható hétfői címlapsztori. Még fontosabb megjegyezni, hogy a harmincas években a rádió, mint új médium az újság riválisaként jelent meg, tehát az újságok célja a rádió veszélyességének kommunikálása volt.

Boros Bogi, Haiman Helga, Springer Barnabás, Tóth Enikő

STREET FOOD

**Kalán Kitti, Koszta Bernadett,
Forum Publicum, Nemzeti
Közszolgálati Egyetem, Budapest**

A street food elnevezés alatt klasszikusan az utcán, kézből, menet közben „futtában” elfogyasztott ételeket értjük. Ezek előnye, hogy fogyasztásukkal nemcsak pénzt, hanem időt is spórolhatunk, ugyanis szinte várakozás nélkül hozzájuthatunk az inycsiklandó falatokhoz. A mai rohanó világban éppen ezért hatalmas népszerűségnek örvend a streetfood-kultúra.

Nem véletlenül vált világszerte kedvelt fogássá a hamburger vagy a hot-dog. A hot-dog feltalálója például egy német emigráns volt, aki megfigyelte, hogy az embereknek sokszor nincs idejük a virslit kenyérral és mustárral az asztalnál elfogyasztaniuk, ezért egyetlen termékbe sűrítette az összetevőket. Az utcai étkezés kultúrája azonban jóval korábban gyökerezdik. Pompeii ásatások bizonyítják, hogy már az ókorban is elterjedtek voltak a piaci árusoknál vásárolt ételek, a legnépszerűbb portéka a sült hal volt. Ennek legfőbb oka alakhatás szükségében keresendő, a római többszintes házakban nem volt elegendő hely az otthoni sütés-főzés biztosítására.

Ezek a falatok napjainkig is meghatározó elemei minden kultúrának. Magyarország sem kivétel, klasszikus street foodnak számít a lángos, főtt kukorica, percc, de még a kürtőskalács is. A népszerűségének köszönhetően számos csapat keltette életre már ezt a koncepciót éttermi környezetben is, a világ minden részén gombaként nőnek a sikeres új helyek. A régi klasszikusok mellett persze folyamatosan tesztelésre kerülnek különleges innovációk, a fogyasztók szakadatlan térképezhetnek fel idegen gasztronómiai berkeket. A street food kategóriába tartozik többek között a horvát csevapsicska, a cseh-osztrák-német földön hódító kolbászok és virslik, a szendvicsek

széles skálája, az orosz pirog, a török döner, a görög gyros, a vietnámi nyári tekercs, az olasz panini, a mexikói tortilla, taco, burrito, wrap-ek sokszínű változatai.

Az édesszájúak körében a fagyalt a vezető utcai fogás, de a fánk, belga gofrik, palacsinták, a magyar rétes és szelídgesztenye is előkelő helyet képviselnek a köztudatban. A kiszáradás elkerülése érdekében az italokról sem célszerű elfeledkeznünk; utcai fogyasztási rangot érdemel főként a jégkása vagy Ázsia legkedveltebb itala a bubble-tea, téli időben pedig a forrált bor.

Budapest street food arzenálja is folyamatosan bővül. Minden nemzet

képviselteti magát ezen a cifra palettán, garantáltan mindenki megtalálhatja a kedvencét. Sőt a Szimpla szomszédságában van a város első street food udvara is (a Kazinczy utcában).

Szóval, ha elég volt a töltött káposztából és szívesen csemegéznél egy-két streetfood-lelőhelyen, akkor ime egy lista a legtöbb éhes szájat vonzó helyekről: Zing Burger, Magic Burger, Finomító Kantin, Leves, Pasta, Budapest Bagel, Bors Gasztrobár, Attaboy! Burger&Pizza, Arriba Taqueria, Burrita Bar, Hai Nam Pho Bistro, Go-Free Bar, Donut Library.

A 3D-NYOMTATÁS VILÁGA

Kalán Kitti, Forum Publicum, Nemzeti
Közszolgálati Egyetem, Budapest

3D-ben látjuk a világot, 3D-ben mozizunk, sőt most már otthon is 3D-ben nézhetjük kedvenc szappanoperánkat, de akár „péesezhetünk” is 3D-ben... Hát akkor épp nyomtathatni ne tudnánk? Amikor nyomtatásról beszélünk, akkor a fekete vagy színes tinta papírra való fecskendezésére gondolunk elsősorban, ehhez képest a 3D-nyomtatás során egy tárgy keletkezik.

A hagyományos nyomtatásnál tintával dolgozik a gép, míg a 3D-s társaik nyomtatófeje bármilyen folyékony anyaggal, műanyaggal, gumival vagy akár fémmel is – képes dolgozni. Az autóipar és az űrtechnológia már évtizedek óta használja ezt a fajta alkatrész-előállítási módot, de művésztagokat, sőt ma már szervezeteket is előállítanak ily módon. Egyik legizgalmasabb alkalmazás területe a divat. A tervezők egyre nagyobb potenciált látnak e technológiában, részben vagy teljesen printelt darabjaik már a kényelmi szempontoknak is megfelelnek. A főként lábbelikkal foglalkozó Chris van den Elzen és a divattervező Judith van Vliet közös, a 2014-es amsterdami divathéten bemutatott EXCIDIVM nevű cipőkollekciója is így készült. Elsőként Dita von Teese, Marilyn Manson egykori neje

jelent meg a nyilvánosság előtt a kizárólag 3D-s nyomtatótechnológia felhasználásával készült kihívó estélyijében. A ruhát a Shapeways készítette nyolból, amelynek terve Fibonacci-számok végtelen számsorozatán alapul. A tizenhét darabból összeállított és tizenháromezer Swarovski-kristállyal díszített költemény precízen követi a művész nő alakját. Az átlagemberek és a nagyközönség számára mindezt eddig nem voltak elérhetők ezek a nyomtatók, hiszen nagyon drágának

számítottak, de a főbb gyártó vállalatok úgy döntöttek lehetővé teszik ezen gépek megvásárlását. A több száz milliós vételár helyett, akár már kétszáz ezer forintért is beszerezhetünk egyet. De felmerül a kérdés, hogy aztán mire is használhatnánk, miért is lenne jó vagy fontos számunkra? A 3D-nyomtató képes megformázni egy

bármely 3D-s modellező szoftver segítségével létrehozott digitális képet, amit egyszerűen csak feltöltünk a nyomtatóra, hogy az rétegről rétegre létrehozza nekünk. Tegyük fel, hogy találunk egy nagyon szexi blézert a tavaszi leárazáson, aminek sajnos hiányzik az egyik gombja. De semmi pánik, mert otthon gond nélkül letölthetjük ehhez a feltételezett gombhoz egy tervrajzot és könnyűszerrel kinyomtatom. Nagyon megéri!

BOM-olj te is velünk!

Egyetemközi szakkollégium – azoknak, akik többet akarnak.

A Bolyai-díj Alapítvány 2000-ban hozta létre a Bolyai Önképző Műhelyt (BOM). A BOM egy egyetemközi szakkollégium, ahol olyan fiatalok vannak együtt, akik saját területükön kiemelkedően teljesítenek és fogékonyak a világ nagy összefüggései iránt. Államilag támogatott, hároméves tehetségfejlesztő programunk havi egy-egy napos foglalkozását neves személyiségek vezetik. Beszélgetéseink középpontjában egy-egy irodalmi műre és egy hozzá kapcsolódó film áll.

A foglalkozások közötti időben közös kirándulásokat, koncert- és színházlátogatásokat szervezünk.

A BOM-nak saját kórusa, klubja, szalonja, újságja, kiadványsorozata, interdiszciplináris konferenciája is van.

A képzés ingyenes.

A BOM 2015-ben akkreditált kiváló tehetségpont lett, és tagja az Európai Tehetséggondozó Hálózatnak is.

A kuratórium elnöke: Vizi E. Szilveszter, az MTA korábbi elnöke.

Felkeltettük az érdeklődésed? Ne habozz, jelentkezz!

Küldd el az önéletrajzod és a motivációs leveled **június 15-éig** a **bom@e-nyelv.hu** címre.

További információt a **bom@e-nyelv.hu** ímélcímen kérhetsz, vagy látogass el a **www.bom.hu** oldalra.

A BOM csapata

BOMolj te is velünk!

KUTYASULI – NEM KUTYÁKNAK

„A KUTYA AZ EMBER LEGJOBB BARÁTJA”, „KUTYA NÉLKÜL LEHET ÉLNI, DE NEM ÉRDEMES” ÉS MÁS HASONLÓ KÖZHELYNEK TŰNŐ FÉLIGAZSÁGOK.

Vogel Dorottya, GT Times, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Óráig lehetne vitatkozni az állattartás szintjein, viszont az mindenki számára elfogadható (főleg, ha az orvostudomány is használja), hogy az állat, főleg a kutyaerápia, bizonyítottan hatékony. A túlmozgásos gyerek megnyugszik a kutya jelenlétében, a visszahúzódó pedig lassacskán megnyílik. És közben éppen azon a téren fejlődnek, ahol elmaradásuk van – erre (is) képes a kutyaerápia.

A terápia során – egy szakmai protokoll szerint – a gyermek a terápiás csapat segítségével alakít ki kapcsolatot az állattal. A résztvevő állapotának változását a saját, a terápia megkezdése előtti állapotához viszonyítják. Minden olyan gyerekre, de akár felnőttre is jótékony hatással van a terápia, akik diagnosztizált tanulási nehézséggel, zavarral vagy akadályozottsággal küzdenek, beilleszkedési vagy magatartási gondjai vannak, tehát bármilyen szociális probléma, illetve fizikai- és mentális fogyatékoság esetén. Minden egyes vezetett óra, amit a gyerekek a kutyaikkal töltenek, jótékony hatással vannak az érzelmi fejlődésükre, szociális és empátikus készségükre, javul a

konfliktuskezelésük, a problémamegoldásuk, könnyebben tudnak fókuszálni, így a figyelemzavaruk is csökken, illetve az agressziókezelésük is intenzíven javul.

A kutya feltétlen szeretete, együttműködési készsége akaratlanul is jobb kedvre deríti, aktivitásra készítheti a magányba, depresszióba süppedt, pszichoterápiás kezelés elől bezárkózó embereket is. A kutya által szolgáltatott különféle ingerek (érintés, simogatás, a mozgás látványa stb.) és az élő állat irányításával, kontrollálásával járó intellektuális kihívások jótékony hatással vannak idegrendszerünkre. Nemcsak mint serkentő, aktiváló tényező, hanem mint stresszoldó, pszichés ellenállóképeség-növelő hatás is.

Nyilvánvalóan nem kell feltétlenül betegséggel küzdőnek lenni, hogy hatásos legyen egy foglalkozás. Az ember számára hihetetlen végig nézni azt a fejlődést, amin egy szőrös kis négylábú vezet végig gazdiját.

Négy évvel ezelőtt egy fiatal kamasz srác nem találta a helyét a szülei válása után. Tizenöt éves volt ekkor, tele lázadással, sértettséggel és magába fojtott minden

érzelmet. Rossz társaságba keveredett, és lógott a suliból, elkezdett helyette inni, dohányozni, az utcán verekedni, teljesen kifordult önmagából, és elzárkózott a saját családjától. A szülei aggódtak érte, nem tudták, hogyan kéne kezelni a helyzetet, félték, hogyha tiltással fegyelmeznék, akkor csak még inkább eltaszítanák maguktól. Az édesanyja kétségbeesésében rátalált egy kutyaerápiás oldalra. Karácsonyra a fiú egy picike golden retriever kölyköt kapott. Minden felelősség az ő vállát nyomta a következő hónapokban. A szülei semmit nem segítettek, az ő feladata volt a kutyaesételtetés, etetés, nevelés, minden. Ahogy telt az idő, egyre szorosabb viszony fonódott kutya és gazdi között, és mindenki nagy öröme a kamaszfiú is inkább töltötte az időt a kutyaussal sétálva, mint a „heverokkal” lógva valahol az utcán. Annyira jó hatással volt a személyiségfejlődésére, hogy az addig céltalan fiú hirtelen tudta, mit akar az élettől. Együtt jártak kutyaiskolába, képezte az állatot és önmagát is. Kutyaoktató vált a fiúból. Ma már ő segít olyan elveszett kamaszokon, mint amilyen ő is volt.

MIÉRT FOGYASSZ ZÖLD TEÁT?

Schuszter Blandina, GT Times, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

1. Javítja az agy egészségét és a memóriát

A zöld teában található összetevők sok gyakori betegségtől megóvnak. Csupán napi 3-4 csésze zöld tea csodákat művel az egészségünkkel. Azoknak az embereknek, akik rendszeresen fogyasztanak zöld teát, nagyobb aktivitás tapasztalható az agy memóriával és tanulással kapcsolatos részében.

2. Egészségesen tartja a bőrt

A zöld tea antioxidáns- és gyulladáscsökkentő tulajdonságai megvédik a bőrt a szabadgyökök káros hatásaitól, amelyek a ráncosodásért, a barna foltokért és a bőr öregedéséért okolhatók. A zöld tea rendszeres fogyasztása még a napégésre is gyógyír, ráadásul a bőrrák kialakulását is megelőzi.

3. Egészségesen tartja a szájüreget

A zöld tea fogyasztását a fogszuvasodás kialakulásának csökkentett kockázatával és a fogak állapotának javulásával kötik össze. A teában található természetes anyagok hatékonyan tisztítják meg a szájüreget a fogszuvasodást, rossz leheletet és az ínyproblémákat okozó baktériumoktól. (Figyelembe kell vennünk, hogy a zöld tea elveszti gyógyító hatásainak nagy részét, amint cukrot, mézet vagy más édesítőt adunk hozzá!)

4. Segít megőrizni az egészséges testsúlyt

Napi egy csésze zöld tea csökkenti a testsírt. A koffein és a tea más összetevőinek kombinációja fokozza az anyagcserét, a kalóriák égetését és a zsír lebontását.

FOGYÓCSKA

**EI VAN RONTVA A NAPOM,
 HA NEM KAPOK NASIT, SÍROK,
 HA NEM TALÁLOM A SÜTİM,
 ÉS TELJESEN AGRESSZÍV
 LESZEK CSOKI NÉLKÜL. FÁJ,
 HA IZOMLÁZAM VAN, VAGY
 HA KIMELEGEDEK LÉPCSŐZÉS
 KÖZBEN. KICSIT LUSTA
 VAGYOK, ÉS IMÁDOK ENNI,
 DE NAGYON SZÉP AKAROK
 LENNI. MEGTESZEK BÁRMIT A
 TÖKÉLETES BIKINIALAKOMÉRT,
 ÍGÉREM, LEFOGYOK, CSAK
 NE KELLJEN KOPLALNOM,
 MOZOGNOM VAGY DIÉTÁZNOM.
 ELSEJE VAN, ÚJ REMÉNY, ÚJ
 ESÉLYEK. ELJÖTT A NAP.
 A VÁLTOZÁS NAPJA.**

**Bakurezt Bonnie, Pécsi
 Bölcsész, PTE BTK, Pécs**

Mostantól minden erőmmel azon leszek,
 hogy végig csináljam, és győzelemittasan
 fogdossam saját fenekem. Holnaptól minden
 más lesz, de most megeszem a tortámat, és
 közben kiválasztom a kedvenc diétáimat.

A pamutgolyó-rágcsálás és narancslébe
 mártott vatta és szalvéta már elég unalmas.
 A kérdés, hogy pénzből vagy akaraterőből
 jutott ki több? A legelvetemültebbek, illetve
 a legkitartóbbak megvonják maguktól az
 élet apró örömeit, például az ételt. Madonna
 a levegődiétára esküszik, de ez nem a

klasszikus fényevés, ebben az esetben az
 ételek elutasításában rejlik a „csoda”. Madonna
 körülveszi magát mindenféle finommal,
 majd nemet mond rájuk, így erősíti jellemét
 és laposítja hasát. Modellek szokása, hogy
 a bemutatók előtt már kilenc nappal nem
 esznek semmit, közvetlenül a műsor előtti
 tizenkét órában pedig már vizet sem vesznek
 magukhoz. Ehhez képest jobb az az elképzelés,
 mi szerint reggelire répalevest kell fogyasztani,
 ez után pedig már csak nyers brokkoli! A
 tojást kedvelők paradicsoma a tojás-diéta:
 reggelire egy, délben kettő, vacsorára pedig
 három tojást is elmajszolhatnak. Ennek a
 módszernek kitartó ismételtetése hamar

sikereket hoz. Igaz, így egy doboz tojás csak
 2 napig elég, de még mindig gazdaságosabb,
 mint a bébiételek fogyasztása, amelynek
 darabja 300-400 forint körül mozog.
 Fogorvosi kezelés alatt állóknak különösen
 ajánlott, ha nem bírnak rágni. Komplet
 menük vannak az üvegekbe zárva, például
 zöldséges marha rizzsel, lazacos spagetti
 és még sokféle izgalmas gasztrocsoda.

A legjobb megoldás maradni a jól
 bevált sportnál és egészséges étrendnél,
 amelynek igazából a fogyás csak egy
 mellékhatása, a boldogság és az egészség
 mellett. Bár nem érzek büntudatot,
 ha most lemegyek a hűtőhöz.

EXTRÉM HOBBIK

ADRENALINFÜGGŐ VAGY? UNOD A MEGSZOKOTT HÉTKÖZNAPOKAT? NE CSAK CSODÁLKOZZ AZON, HOGY EGYES EMBEREK MILYEN ŐRÜLTSEGEKRE KÉPESEK! MERÍTS BÁTORSÁGOT, ÉS PRÓBÁJ KI NÉHÁNY EXTRÉM HOBBIT!

Pintér Csilla, Forum Publicum, Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Extrém vasalás

1997-ben Phil Shaw ötlete nyomán született ez a nem mindennapi örület. Philnek elege lett a négy fal közötti házimunkából, kitepedett hát saját kertjébe vasalni. Meglepődve tapasztalta, mekkora élményt adott neki a szabadban végzett munka. Innen már csak egy apró lépés volt, hogy vasalóját – természetesen deszkával együtt – felcipelte a legközelebbi hegy tetejére. A cél, hogy minél extrémebb körülmények között vasaljunk, az esemény megörökítése után tegyük fel a netre. Az örülség gyorsan terjed. Te el tudod képzelni, amint egy meredek sziklaszirtról való ereszkedés közben, a mélységgel szembenézve előkapsz egy vasalódeszkát?

Cápvadászat kajakból

A vállalkozó szellemű egyén beül a kajakjába, kimegy a tengerre, halat lógat a vízbe a horgásbotjáról és fog egy cápát. Eközben kockáztatja az életét, hiszen a cápa sokszor föl borítja a kajakot, és a cápvadász beleborul a vízbe. A veszélyes ragadozó háromtonnás nyomóerőre is képes harapása minden kiszemelt zsákmányra végzetes, körfűrészként működő fogazata könyörtelenül végez áldozatával. Mit gondolsz, be mernél ülni a kajakba?

Minikert

Amennyiben nem nyerték el tetszésed az örült, ijesztő, extrém hobbi, talán a minikertépítés a jó választás a számodra, ebben a produktív, precíz tevékenységben remekül kiélheted a kreativitásod. Bámulatos alkotások, amelyeket te magad is elkészíthetsz, akkor is, ha nincs saját kerted és a panellakásodban ülve álmodozol arról, milyen jó lenne... Elkészítheted miniben, aprólékos és türelmes munkával, majd egyszer megvalósíthatod valós méreteiben is, bár vannak, akik tökéletesen megelégednek a cserépbe ültetett kertek varázsával. A mini kerthez mindössze egyetlen nagyobb edényre és néhány kiegészítő kellékre van szükség. Az alapja lehet akár egy törött virágcserep vagy egy faláda is lehet. A mini növények közé beépített kis kerti utak, padok, szobrok igazi romantikus hangulatot adnak a kompozíciónak.

FEJTSD MEG, S VÁLTSZ VALÓRA AZ ÁLMAID!

MINDEN ESTE ÁLOMRA HAJTJUK FEJÜNKET – TESSÜK EZT A VIZSGAIDŐSZAKBAN ÉPPÚGY, MINT EGY-EGY ÁTMULATOTT ÉJSZAKA UTÁN. ELÉG ELBŐBISKOLNUNK A VILLAMOSON VAGY KÉT TÉTEL TANULÁSA KÖZBEN, HISZEN AZ ÁLOM EGÉSZEN RÖVID IDŐ ALATT IS MEGLEPHET BENNÜNKET. S BÁR MINDANNYIAN ÁLMODUNK, SOKAN NEM TUDJUK FELIDÉZNI ANNAK KÉPEIT ÉBREDÉS UTÁN.

Kalán Kitti, Forum Publicum, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest

Szükségünk van az álmainkra. Krúdy Gyula is megírta: „Nincsen rossz álom. Mert amikor álmodunk: azt jelenti; hogy még élünk. A halottak nem álmodnak, mert hiszen ők már mindent tudnak.” Álmainkban dolgozzuk fel a nap történéseit,

élményeinket, érzéseinket, félelmeinket, szorongásainkat, vágyainkat. Minden álom üzen valamit. Álmainkon keresztül tekinthetünk be tudatalattinkba. Aki foglalkozik az álmaival, többet megtudhat önmagáról, megismerheti magát. Álmaink üzenetei lehetnek tisztán, világosan érthetőek vagy – amint az általában tenni szokott – kuszák, összefüggéstelenek, amelyek megoldhatatlan rejtvényként üzennek számunkra.

Megfejtésükre manapság számtalan mód és lehetőség kínálkozik. Okostelefonjainkra letölthetők álomfejtő alkalmazások, és weboldalak tömkelegét találjuk az interneten, de ha bemegyünk a könyvtárba vagy a legközelebbi könyvesboltba biztosan találunk hozzá irodalmat, álomfejtő kiskönyveket, segédleteket.

Sőt beiratkozhatunk különböző tanfolyamokra, kurzusokra, ahol a részvételi díj megfizetése után megtanuljuk, hogyan fejtjük meg álmainkat, miáltal jobban megismerhetjük önmagunkat, megoldást találhatunk belső frusztrációinkra is. Egy álom – különösen, ha az visszatérő – jelentésének megfejtésével rájöhethetünk, mely élethelyzetre vezethető vissza, és ennek ismeretében változtathatunk azon. Nem minden rossz álom jelent valóban negatív dolgot életünkben. Az álomfejtők

e jelentéstartalmak megfejtésében éppúgy támaszkodnak a régi keleti álmoskönyvek leírásaira, a népi hagyományokra és a modern pszichológia eredményeire, mint a mélylélektani kutatásokra.

Sigmund Freud 1900-ban megjelent könyve a Traumdeutung (Álomfejtés) saját korában nem örvendett túl nagy népszerűségnek, de mára már általános kiindulási pontot, alapot ad az álomfejtéshez. Érdekes és hasznos olvasmány lehet akár németül, akár magyarul sokunk számára. Freud leírja, hogy az álom mindig vágyteljesítés, a tudatalatti vágyainké, amelyeket tán még magunknak sem merünk bevallani. Zagyvaságukat, álombéli kavargásokat az eltolásoknak és sűrítéseknek köszönhetik, miáltal keverékszempélyek jelenhetnek meg álmainkban. Ezt nevezi álomcenzúrának, ami egyébként az álmok elfelejtésében is szerepet játszik.

Álmainkban sokszor visszatérő, talán mindannyiunk számára ismerős történés a repülés, lebegés érzete, amelyben valójában védelmi mechanizmusok veszik fel a harcot az ösztönösséggel és a változásokkal szemben. Mindazok tehát, akik gyakran lebegnek álmukban, biztosan kihasználhatatlanul hagyják lehetőségeiket, de most itt az idő, hogy változtassanak ezen!

HÁTTÉRBŐL A REFLEKTORFÉNYBE: KÖLTŐ ROLAND GERGELY

A BGSZC VÁSÁRHELYI PÁL KERESKEDELMI SZAKGIMNÁZIUM DIÁKÖNKORMÁNYZATÁNAK ÉS SAJÁT CIVIL SZERVEZETÉNEK, A HATÁROKON ÁTÍVELŐ IFJÚSÁGI EGYESÜLETNEK (HÁNI) ELNÖKE, A NEMZETI IFJÚSÁGI TANÁCS BUDAPESTI KOORDINÁTORA, TÖBB CIVIL SZERVEZETBE BEDOLGOZIK ÉS NEMSOKÁRA SAJÁT VÁLLALKOZÁST IS SZERETNE INDÍTANI. IGEN, ROLAND MÉG MINDIG ÉL ÉS MOZOG, LELKESEN, MOSOLLYAL AZ ARCÁN VÉGZI EL MINDEN FELADATÁT.

Még mielőtt Roland középiskolába került, nagyon visszahúzódo srác volt. A középiskolai diákönkormányzat lelkes tagjai segítettek neki kinyílni. 16 évesen elindult a Csepeli Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzat választásain, amit meg is nyert. Itt ismerkedett meg a komoly munkával és az ifjúsági önkormányzatot fenntartó civil szervezettel. Sok mindent megtanult, fejlődött. „Idővel, amikor már úgy éreztem, hogy nincsen előrelépési lehetőség ennél az ifjúsági önkormányzatnál, illetve civil szervezetnél, azt mondtam, hogy el szeretnék jönni. Akkor még nem tudtam, hogy saját civil szervezetem lesz.”

Rolandban még mindig benne volt a lendület, így hosszú szervezkedés után összehívtott komoly tapasztalattal rendelkező szakembereket és megalapították a HÁNI-t. Családja eleinte kétségekkel fogadta az ötletet, azt gondolták, hogy a fiú veszélyes ügyekbe fog keveredni. „Hál’ istennek be tudtam bizonyítani, hogy ez nem így van, és amit csinálók, az jó, és ezzel megalapozom a jövőm.”

Sok kérdészködés és olvasás előzte meg a nehéz döntést. Tudta mennyi kötelezettséggel jár egy ilyen szervezet, ráadásul az elején nem kapnak semmiféle támogatást. „Volt egy kis összegyűjtött pénzem, azt mind befektettem. Volt, hogy kisebb megbízásokat kellett vállalnom, hogy fedezni tudjuk a költségeket.” Mindezek mellett felelős vezetőként tisztában kell lennie a törvényekkel, jogszabályokkal, amiket szakemberektől és az internetről tanult meg. „Bevallom, titokban ez egy óriási

élmény számomra, hogy vezető vagyok, mert komoly felelősséggel tartozom mások iránt. Talán nincs is olyan, amit nem szeretek ebben.”

A HÁNI idén lett egy éves. Sok pozitív visszacsatolást és szakmán belüli elismerést kapnak. „Az elején kicsit óvakodtak tőlem, mert azt gondolták, túl fiatal vagyok. Alapvetően emiatt sokszor ütköztem akadályba. Azt hiszik, nem értek hozzá, nem vesznek komolyan, de ez egyre ritkábban fordul elő, aminek nagyon örülök. Látszik, hogy a sok ezer belefektetett óra meghozta gyümölcsét. Egyre több megkeresést kapok, hogy szeretnék velem együtt dolgozni.” Ez részben annak is köszönhető, hogy Roland aktívan használja a közösségi médiát. „Nagyon sokat posztolok az utóbbi időben és ez sok emberhez eljut. Ennek tényleg ereje van.” Nemsokára indít egy YouTube csatornát is, hogy át tudja adni azt a pozitív gondolkodást és motivációt, amiből táplálkozik. „Hiszek abban, hogy bárki elérheti azt, amit én elértem, csak egy kicsit tudatoson kell tervezni és gondolkodni. Nem rendelkezem én sem emberfeletti képességgel. A legfontosabb a hozzáállás, hogy megtaláld és ismerd önmagad.”

A HÁNI következő projektje részben erről is szól. Olyan fiataloknak szeretnének segíteni, akik a középiskola után nem tanulnak tovább és nem találnak munkát sem. Emellett az érettségéhez szükséges iskolai közösségi szolgálattal is foglalkoznak, meg persze a határon túli magyar fiatalokkal.

Az egyik önkéntes projekten belül hazai és határon túli fiataloknak lesz majd lehetőségük videó üzenetekben beszélgetni egymással. „Fontosnak tartom támogatni a közösségek kialakulását azért, mert én is közösségek révén találtam meg az utamat, értem el a céljaimat. Szerintem ez másoknak is segíthet.”

Azonban az örökösen pozitív Rolandnak sem mindig fenéig tejfel az élete. Volt, hogy úgy érezte, nem lesz sikeres, és ezért részben elvesztette a motivációját, majd rájött, hogy ha nem vészeli át ezt a mélyrepülést, akkor nem fog sosem sikerülni egyetlen vállalkozása sem. Az idejével korábban nem gazdálkodott túl jól. Időnként átesett a ló túloldalára, ami persze az alvás rovására ment. „Az utóbbi hónapokban szabályokat írtam magamnak. A naptáram gyakorlatilag óráról órára be van osztva és így rendszert tudok vinni a mindennapokba.”

Miután idén leérettségizik, szeretné összes energiáját a szervezetére és annak fejlesztésére fordítani. „Idén még nem fogok továbbtanulni, majd csak később. Addig teszek emelt szintű érettségiket és megnézem, hogy a céljaimhoz milyen tanulmányokat kell beépítenem. Ráadásul szeretnék belevágni pár üzleti tevékenységbe is a non-profit szektor mellett.”

(Niks)

PETRITY DORKA: ÖNMÁRKA TÁSKA FORMÁBAN

DORKA 2012-BEN ALAPÍTOTTA MEG A DORKAPETRITY MÁRKÁT ÉS EZSEL EGYÜTT EGY VÁLLALKOZÁSBA KEZDETT. SAJÁT TERVEZÉSŰ TÁSKÁI ÉS KIEGÉSZÍTŐI MÁRA MÁR EGY SZÉLESKÖRŰ, HŰSÉGES VÁSÁRLÓKÖZÖNSÉGET TEREMTETTEK A MÁRKA ÉS EZÁLTAL A FIATAL TERVEZŐNŐ KÖRÉ.

Dorka alapvetően sosem volt divatőrült és a végzettsége sem ehhez kapcsolódik, mégis meglátta a jövőjét az eleinte csak hobbiként üzött szakmában. „A bőrrel véletlenül kerültem kapcsolatba, egy zsák hulladék bőr volt, ami elindította a fantáziámat, a vállalkozás pedig a végzettségemnek volt köszönhető.” – osztotta meg a kezdő löketét. Kezdetben ruhatervezésben gondolkozott, de később, mikor rájött mennyire kreatívan fel tud dolgozni egy halom hulladék bőrt és először magának vart meg egy nagyobb táskát ráeszmélt, hogy talán ezzel kellene foglalkoznia.

A gazdálkodás és menedzsment tanulmányaival párhuzamosan autodidakta módon kezdett bele a tervezésbe. A kialakulófélben lévő kis vállalkozás hírverése eleinte annyiban nyilvánult meg, hogy Dorka hordta a termékeit és az utcán sokan megállították és megkérdezték, hogy hol vette a táskáját. „Alapvetően hiszek abban, hogy ha szájról-szájra terjed a márka jó híre, az sokat segít. Természetesen mi is reklámozunk, ám nem fordítunk erre konkrét összegeket, alapvetően a tipikus socail media felületeket használjuk mi is.”

– tette hozzá. Ezeken felül a fiatal tervező egy blogot is vezet a márka életéről. „Az emberek szeretnek bele látni egy vállalkozásba, egy márkába. Azt gondolom, hogy az egy tökéletes fórum arra, hogy közelebb kerüljek a vásárlóimhoz.” – indokolja a szükségességét.

A márka építése és a tervezés egy egész emberes munka, Dorka mondhatni éjjel-nappal ezzel foglalkozik, akár csak fejben, akár tevőlegesen. „A termékek magyarországi varrodánkban készülnek, ahol szakértő kezek dolgoznak rajtuk.” – meséli. A többnyire táskákat kínáló vállalkozás kollekcióiban feltűnnek Dorka által készített kiegészítők is, nyakláncok, karkötők, akár övek.

Kimondottan példaképe nem volt és nincs is a szakmán belül, szeret a saját feje és gondolatai után menni. „A termékeink teljes egészében engem tükröznek, azt hiszem minden kollekciómban látom az adott lelki állapotomat. Nem idomulok a divathoz, ám persze szeretek napra kész lenni az aktuális trendeket illetően.” – mondja utalva arra, hogy végülis egy tervezőnek

amellett hogy újszerű legyen fontos személyességet is belevinni a munkájába.

„A márka idén nyáron lesz 5 éves ez idő alatt rengeteg POP-UP Store-t tudunk magunk mögött, tavaly előtti évben nyitottuk meg az első üzletünket, majd ezt követően átköltöztünk egy másik saját üzletbe. Idei évtől a márka jelen van az amerikai piacon is.” – sorolta büszkén a mérföldköveknek számító eseményeket, amelyek sokban hozzájárultak a sikerhez.

Érdekes megfigyelni azt, hogy egyre inkább kereslet van a designer termékekre a mai fiatalság körében, amire Dorka nagyon pozitív előjellel hivatkozik. Éppen ez az egyik olyan tényező, ami motiválhat bárkit arra, hogy hasonlóképpen kövesse az álmait, még akkor is ha buktatókkal teli út vezet odáig. „Nagyon nehéz belevágni egy saját vállalkozásba Magyarországon. Aki belevág annak tudnia kell, hogy rengeteg időre, pénzre és energiára van szüksége ahhoz, hogy a vállalkozása működjön. Nem elég egy jó designer, kell mögé egy olyan csapat, akik a vállalkozás minden szegmensét ismerik. Akik tanulták a divat szakmát általában bekorlátozódnak az iskolapadban tanult dolgokba, ám azt gondolom, hogy nagyon kell álmodni és merni kell megvalósítani a dolgokat.” – erősíti meg Dorka is.

(Palotás Zsuzsi)

ÁSÓ, KAPA ÉS A KERTÉSZET

**MIÉRT IS ANNYIRA JÓ SÉTÁLNI A VÁROSBAN?
MERT A SZENNYEZŐ, NÉHA FULLASZTÓAN SÚRÚ
BELVÁROSI LEVEGŐBŐL KISZAKADVA
EGY-EGY GYÖNYÖRŰEN ZÖLDELLŐ
PARKBAN PIHENHETÜNK MEG.
MERT A CSALÁDI HÁZAK KERTJEI
MOSOLYOGVA SZEGÉLYEZIK UTUNKAT,
ÉS MERT A ZÖLD FOLTOK LÁTVÁNYA
MINDIG ÜDÍTŐ.**

Nap mint nap kertészek dolgoznak azon, hogy megteremtsék azt a darab élővilágot, amit mi kertnek nevezünk. Meglepő, hogy ezt a szakmát is egyre kevesebben választják – olyannyira, hogy nincs is elég szakember, aki a kerteket gondozza, építse. Boda János okleveles kertészmérnökkel beszélgettünk.

Kertésznek lenni közel sem annyit jelent, ami először eszünkbe jutna, ez egy eléggé szerteágazó szakma. Nemcsak a kertépítéssel, kertfenntartással és kertgondozással foglalkoznak, hanem mindenféle ehhez kapcsolódó egyéb tevékenységgel is. „Például faápolás, fafenntartás, fásbészet. A kertben a legkülönbözőbb feladatok várnak ránk, onnantól kezdve, hogy a kertépítők megtervezik a kertet, mi segítünk a kivitelezésben.” – számol be János az alapvető feladataikról.

Hogy hol kezdődik a kertészet? Ott, amikor a szakemberek egy rendetlen, elburjánzott vagy éppen erdős területtel találkoznak, amiből egy élhető és kellemes környezetet kell varázsolniuk. „Ha szükséges fákat kívágni az építkezéshez, akkor először történik a fafelmérés, ahol eldől, melyek vágathatók ki, melyek értékesek, hiszen az utóbbiak köré kell idomítanunk a kertet.” – osztja meg a kertészmérnök.

A segítségével átvettük a beépítés folyamatának a lépéseit, amely az alapokkal kezdődik. „Először is a terület előkészítése, a favágás, gépi vagy kézi földmunka, terepmunka, támfal építése és betonozás. Manapság már szinte mindenhol igény egy automata öntözőrendszer beépítése.” – meséli, majd áttér a látványosabb munkákra. „A terepmunkák végeztével az organikus résszel foglalkozunk. Ez a fás szárú növények és a cserjék telepítését foglalja magába. Majd ezek után a lágyszárú növények és a gyepterületre kerül sor.” Azok a munkák, amiket a kerttel rendelkezők saját kezűleg is el szoktak végezni, a fenntartási munkák közé sorolhatók. Mivel a növények nyugalmi ideje nagyjából két és fél hónapot jelent a téltől, a kertészek munkája tíz hónapon át tart. Hogy ez alatt mi történik, azt megtudtuk Jánostól: „Februárban történnek a metszések, a növények visszavágása és a növényvédelmi permetezések. Márciusban, ha enyhébb a tavasz, lehet fűvet nyírni, műtrágyázni és a növények tápanyag-utánpótlását intézni. Április, májusban pedig beindul az élet, a fűnyírások rendszeressé válnak, a sövényvágás is fontos feladat és persze a növényvédelmi kezelések is.”

A kertészet egy szakma, ami igazán jól, csak rengeteg tapasztalattal űzhető, de természetesen nagyon hasznos tanulmányokat is folytatni ezen a téren. „Számomra nagyon fontos, hogy folyamatosan képezem magam, hiszen lépést szeretnék tartani a szakmával. Magyarország ilyen téren gyerekcipőben jár a nyugati kultúrákhoz képest. Egyrészt hiányszakma, másrészt bőven van mit elsajátítani a tőlünk magasabb szinten lévő szakemberektől.” – meséli a Corvinus Kertészettudományi karán végzett János.

VÁLASZD EZT A SZAKMÁT!

Ha megvan hozzá a belső motivációd, szereted a természetet és jól érzed magad szabad levegőn fizikai munkavégzés közben.

EZ KELL HOZZÁ:

Ne riadj meg az időjárás viszontagságoktól, legyél kreatív, talpraesett, legyen jó a kez ügyességed és szeress növényekkel foglalkozni.

„MINDENT MEG KELL TENNI, HOGY NE LEGYEN BALESET!”

BŰNMEGELŐZÉS A KÖZLEKEDÉSBEN. EZ VOLT A CÍME PETŐ ATTILA KÖZLEKEDÉSI SZAKOKTATÓ ELŐADÁSÁNAK A DUE MÉDIAHÁLÓZAT SZERVEZÉSÉBEN LÉTREJÖTT GENERALI NAGY DIÁK KRESZ- TESZTEN ÁPRILIS 23-ÁN, VASÁRNAP A SILVERKART BUDAPEST GOKART ÉS RENDEZVÉNYKÖZPONTBAN. A MINDENKI ÁLTAL CSAK „KRESZPROFESSZORKÉNT” ISMERT SZAKEMBER SZERINT AZ ELSŐ ÉS LEGFONTOSABB AZ UTAKON A BALESETMEGELŐZÉS, EZ VISZONT NEM MINDIG MEGY OLYAN EGYSZERŰEN, MINT AZT ELSŐRE GONDOLNÁNK.

Például azért sem, mert sokan talán nincsenek is tisztában azzal, hogy bűncselekményt követnek el vezeték közben. Az ittas vezetés például ide tartozik, de az is, ha valaki olyan balesetet okoz, amelyben rajta kívül más emiatt 8 napon túl gyógyuló sérülést – például törést – szenved el. A többi között az is volt a célja az előadásnak, hogy ilyen tényekre felhívja a szakember a figyelmet.

Pető Attila jelenleg az egyetlen olyan KRESZ-oktató az országban, aki az olyan felnőttekkel is foglalkozik, akiknek már van jogosítványuk. Azoknak, akik már régóta vezetnek, egy könyvet is írt *Bírságmegelőzési kézikönyv* címmel, azért, hogy egy kicsit pontosított háttértudásuk is legyen a KRESZ

szabályokról. Az előadás során ebből néhány könyvet ki is osztott a jelenlevők között.

„Az a tapasztalatom, hogy az emberek nagyon sok olyan helyzetbe mennek bele az utakon, amiből nem tudnak jól kijönni” – fogalmazott Pető Attila. Hozzátette: „több tízmilliárd forint az a büntetés, amit egy évben a járművezetők befizetnek Magyarországon az államkasszában. Ami még talán ennél is megdöbbentőbb, hogy Budapesten van olyan kereszteződés, ahol egy nap alatt körülbelül öt-hatszáz millió forintos bevételre tudnak szert tenni a büntetést begyűjtők. Például egy olyan kereszteződés, ahol a tábla tiltja, hogy balra vagy jobbra forduljon az autós, ő mégis megteszi, mert úgy gondolja, úgyse látja senki. Egy ilyen

malőr azonnal 50 ezer forintos pénzbírságot jelent.” – világít rá a Kreszprofesszor.

Természetesen az előadásnak nem az elrettentés volt a célja, hanem éppen az, hogy felhívja a frissen jogosítványt szerzők figyelmét arra, milyen veszélyekkel jár, ha valaki nem tartja be a játékszabályokat az utakon. A Generali Nagy Diák KRESZ-teszt épp azért jött létre, hogy a diákok játékos formában tudják meg, hogyan kell biztonságosan, balesetmentesen használni az utakat, legyen akár gyalogos, kerékpáros, motoros vagy autós.

A Generali Nagy Diák KRESZ-teszt feladatait is Pető Attila „Kreszprofesszor” írta és állította össze.

(Bredák Alexandra)

GENERALI
Generali a Biztonságért Alapítvány

NAGY DIÁK KRESZ-TEST

EGY 19 ÉVES GOKARTVERSENYZŐ, HIDEGFÖLDI-MÓRO CZ ZSOLT NYERTE AZ ELSŐ GENERALI NAGY DIÁK KRESZ-TEST DÖNTŐJÉBEN AZ INGYENES JOGOSÍTVÁNSZERZÉSI LEHETŐSÉGET A SILVERKART BUDAPEST GOKART ÉS RENDEZVÉNYKÖZPONTBAN. A MÁSIK FŐDÍJAT, A KEEWAY ROBOGÓT, A 16 ÉVES SÓS NORBERT, A BUDAPESTI OSZTRÁK ISKOLA TANULÓJA VIHETTE HAZA. 10 230 INDULÓBÓL LETTEK AZ ELSŐK.

De nézzük csak, mi is történt 2017. április 23-án a döntőn, milyen próbákat kellett kiállniuk a nyerményért a játékosoknak, és a családtagok, illetve meghívott vendégeink hogyan is érezték magukat. A hűvös idő és szél ellenére rengetegen eljöttek, hogy drukkoljanak a Generali Nagy Diák KRESZ-teszt döntőjébe jutott barátaiknak, gyerekeiknek, hozzátartozójuknak.

A háromfordulós verseny első részeként március 31-ig bárki kitölthetett egy online tesztet, ezt összesen 10 230-an meg is tették. Közülük a legjobbak vehettek részt az április 23-i döntőn. Amíg a döntő első fordulója zajlott, és a versenyzők egy újabb KRESZ-tesztet töltöttek ki, addig a családtagok, barátok, kísérők, és az eredményükre (vagy épp a tesztíráásra) várakozók élvezhették a kedvezményes gokartozás adta lehetőségeket: volt is túlekedés a regisztrációs pultoknál! Az Silverkart emeletén pedig ingyenes biliárd, csocsó és bowling várta a családi nap résztvevőit, az Xbox-ról már nem is beszélve. Az egész napos programon közönségtalálkozók is színesítették a programot: Müller Attila, Szalay Balázs, Hoffer Zsolt, Márkus Dávid és Mohay Bence volt a vendégünk. Lehetőség volt elektromos biciklik kipróbálására, elsősegély-tanulásra is

A 25 kérdéses teszt kitöltése után 24 játékos maradt versenyben a fődíjakért. 12-en a robogóért szálltak ringbe, 12-en a jogosítványért. Rájuk először egy szimulátoros verseny várt, ahonnan

6-6 játékos jutott be az immár mindent eldöntő gokart-futamba. A gokartnál a leggyorsabb köridő számított a végső megmérettetésben, ez alapján alakult ki a sorrend mindkét kategóriában.

A jogosítványszerzési lehetőségért versenyzők győztese Hidegföldi-Mórocz Zsolt lett. A 19 éves fiú a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Karán járműmérnöknek tanul. Zsoltnak gyerekkori álma az autóversenyzés, 2015 óta gokartversenyző. A BME Formula Racing csapatának is tagja, ahol nemrég pilótának is választották. A nemzetközi versenyszabályzat alapján azonban minden versenyzőnek kell rendelkeznie jogosítvánnyal, így most ez is teljesül számára, megszerezheti a járművezetői engedélyt.

A robogós kategória győztese Sós Norbert, aki megnyerte a Keeway Hurricane típusú robogót. A 16 éves fiú a Budapesti Osztrák Iskola tanulója. Még nincs jogosítványa, de mivel már folyamatban van a megszerzése, hamarosan az új robogójával is közlekedhet. Párszor már gokartozott korábban, de nem gyakorlott versenyző, inkább focizik, ping-pongozik, de a számítógépes játékokat is kedveli.

A Generali a Biztonságért Alapítvány nyerményét, az iskolai elsősegély-kurzust a mezőhegyesi Kozma Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium vihette haza.

A Generali Nagy Diák KRESZ-teszt főtámogatója: Generali a Biztonságért Alapítvány. Szakmai partner: ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság, Eduline, Webjosi. Szervező: DUE Médiahálózat.

Generali a Biztonságért Alapítvány

ORFK-ORSZÁGOS
BALESETMEGELŐZÉSI
BIZOTTSÁG

A mindent eldöntő gokart-futam

A Generali a Biztonságért Alapítvány elsősegély-ismereteket tanított a programon

A színpadon Müller Attila, Szalay Balázs, Hoffer Zsolt, Márkus Dávid és Mohay Bence volt a vendégünk.

Berzai Zsolt c. r. alezredes, kiemelt főreferens, ORFK-OB

A Generali Nagy Diák KRESZ-teszt nyertesei: Hidegföldi-Mórocz Zsolt és Sós Norbert

Kalmár László, a Generali a Biztonságért Alapítvány kuratóriumának tagja az elsősegély-tanfolyam nyertesével

A második fordulónak jutott 24 versenyző szimulátoron mérte össze képességeit

Az első fordulónak KRESZ-tesztet tölthettek ki a diákok

Újraélesztési gyakorlat

BICIKLIVEL MINDENHOVA! SEGÍT A BRINGAAKADÉMIA

NYÁRON, A TEMÉRDEK SZABADIDŐBEN, AMI NEKÜNK, DIÁKOKNAK JÁR, MONDHATNI, MINDENRE VAN IDŐNK. VAGY HA NINCS IS ANNYIRA SOK, AZÉRT KÖNNYEBBEN VESSZÜK RÁ MAGUNKAT PÉLDÁUL A BICIKLIVEL VALÓ KÖZLEKEDÉSRE, VAGY A SÉTÁRA A TÖMEGKÖZLEKEDÉS HELYETT. VAGY CSAK ÚGY ELMENNI EGY KÖRRE, A KÖRNYÉKRE. BÁRHOGY IS, BICIKLIZNI JÓ DOLOG!

Mi sem jobb egy meleg nyári napon, mint elmenni a haverokkal tekerni egyet, ugye? Már a menetszél is hűsít, nem is beszélve a kitűnő célpontokról, mint a strandok, árnyas büfék, fagyizók. Csak ugye fontos az is, hogy hová és milyen úton megyünk, ugyanis nem minden lokációhoz vezet kiépített kerékpárút. Bár a bringázás egyszerű és nagyszerű közlekedésnek tűnik, hiszen már négyéves korunk óta nyomjuk, mégis sok szabályt be kell tartani, főleg a biztonságunk érdekében. Persze, ezt nehéz magunktól megtanulni... De van megoldás! A Vuelta Sportiroda és a Kőbányai Torna Club közös projektje: a BringaAkadémia. A program célja, hogy belevigyék az oktatásba és már nem csak a mi, hanem a gyerekek életébe is a KRESZ alapjait, vagy legalábbis a kerékpáros közlekedésbiztonságot biztosító tudást. „2008-ban kaptunk egy felkérést, hogy szerkesszünk, hozzunk létre egy olyan programot, ami iskolákba bevihető olyan szakkörként, ami gyerekeknek szól és kerékpáros közlekedésbiztonsággal foglalkozik. Ezt a felkérést Bodor Ádám-tól kaptuk, aki fontosnak tartotta azt, hogy amellet, hogy kerékpárutak épülnek, bővül a kerékpáros infrastruktúra, ezt kísérő, ezekhez kapcsolódó projektekre is legyen pénz és irányuljon némi figyelem.” – mesélte Abelovszky Tamás, a BringaAkadémia egyik vezetője.

Ez a módszer más országokban már igen elterjedt. A Bringa Suli néven induló, de már BringaAkadémia néven futó projektet is külföldi példákból állították össze, persze az itthoni körülményekhez igazítva, ránk, magyar bringásokra szabva. A programot számos iskolában tesztelték a próbaidőszakban.

A tesztprogram szerint az egész egy tanár-továbbképzéssel kezdődne, ahol a pedagógusokat készítik fel arra, hogyan adják tovább a gyerekeknek a megfelelő (biciklis) tudást, hogyan foglalkozzanak a diákokkal, illetve milyen feladatokat adjanak nekik. Majd a tréning után a tanárok is tesztelik magukat délutáni programok keretében. „Számomra nagyon meglepő volt ennek a programnak a sikere, illetve amit láttunk, hogy mennyit tudnak fejlődni a gyerekek akár 3-4 foglalkozás után is. Itt igazából már arra fókuszálunk, hogy a gyerekeket megtanítsuk magabiztosan és biztonságosan

közlekedni a forgalomban, és hogy felkészítsük őket erre. Hiszen a Bringa Suli program arra épült, hogy az iskola udvarán, forgalomtól elzárt, biztonságos területen a gyerekeket megtanítottuk arra, hogy hogyan kell elindulni, megállni, felszállni, leszállni a bringáról. Illetve kanyarodni, irányt jelezni, tehát mind azt, amit a forgalomban is tenniük kell.” Így kezdődött a Bringa Suli közel tíz évvel ezelőtt, de akkoro támogatás híján egy felszerelt pálya keretében működött tovább BringaAkadémiaként. Megbeszélés szerint külön programokat tartottak iskolának, önkormányzatoknak, partnereiknek.

Március elején a BringaAkadémia képzést szervezett Pest megyei rendőröknek. Az egynapos képzésen a húsz rendőrt arra készítették fel, hogy kerékpáros közlekedési ismereteket adjanak át általános iskolás gyerekeknek.

2012-ben a csapatot felkérték arra, hogy egy kerékpárosközlekedés-nevelési tantárgynak a kerettantervét segítsenek kidolgozni, amelynek végül szintén BringaAkadémia lett a neve. Ez a projekt annyira sikeres lett, hogy egy 30 órás pedagógusképzést is biztosítanak az iskoláknak, hogy a tanárok tudjanak foglalkozni a gyerekekkel. A program lehet szakkör az iskolákban, tantárgyként is működhet, amit választhatnak a diákok, de van, ahol a mindennapos testnevelés órák egy részébe próbálják beilleszteni a BringaAkadémiát. Ez a komplex program jelenleg 3 iskolában fut, egy nemzetközi program keretében.

„Nagyon jók a visszajelzések. Összesen ilyen BringaAkadémia szakkörrel 50-60 településen voltunk már az országban, ez kis település is, nagy település is, város is, község is volt. Viszonylag sok tapasztalatunk van. Mi azt látjuk, hogy mind-

enhol érzékelik a pedagógusok is, adott esetben a szülők is, hogy szükség van egy ilyen programra, hiszen a gyerekek elsőként önállóan járművel közlekedni épp kerékpárral tudnak, és pont a 9-10 éves korosztály az, amikor elkezdnek önállóan biciklizni. Kimennek a térre a sráccokkal. Kimennek az utcára, a kisforgalmú utcákba, valószínűleg nem a főutakra és amellett, hogy ez nagyon jó, mert egyfajta szabadságérzetet is biztosít, sajnos balesetveszélyes is tud lenni, ha nem figyelnek oda arra, hogy forgalomban közlekednek. Sokszor nem tudatosul bennük az, hogy oda kell figyelni a többi közlekedőre is, és, hogy szabályok vannak a közlekedésben.”

Ezek a szakkörök az alapoktól kezdődnek, elindulástól a szalomozáson át a megállásig. Körülbelül 10 tavaszi délutáni foglalkozás a program, hogy a diákok már a nyári szünetben kihasználhassák tudásukat, akár az utcákon, akár

egy balatoni kör keretében.

A foglalkozáson bójákkal imitálják az esetleges autót, kereszteződéseket, parkoló járműveket, utcákat. Arra törekednek, hogy a fiatalok megtanulják azt, hogy mikor kell fékezni, kanyarodni, mikor kell kirakniuk a kezüket az irányjelzés érdekében. Vagy éppen, hogy egy kereszteződésben mire kell odafigyelni, milyen elsőbbségi viszonyokra számíthatnak. Ezek az órák nagyon hasznosak arra is, hogy a gyerekeknek ne az út közepén kelljen rájönnie arra, hogy melyik fék melyik, és mikor melyiket kell meghúzni.

Talán pár év múlva a BringaAkadémia mindannyiunk iskolájában jelen lesz, de addig is fontos, hogy a KRESZ alapjait fejben tartsuk, amíg a napsütötte utcákon tekerünk. Jó és balesetmentes bringázást!

(Toldi Szabolcs, Haiman Helga)

THEVR:

„MAGYARUL CSINÁLJUK A MAGYAR KÖZÖNSÉGÜNKNÉK.”

FÁBIÁN ISTVÁN ÉS KOMZSIK JÁNOS KÉT ÁTLAGOS, HUSZONÉVES, DEBRECENI SRÁC. AKKOR MIÉRT CEENG A NEVÜK ISMERŐSEN KÖZEL FÉLMILLIÓ EMBERNEK? A THEVR SRÁCAIVAL BESZÉLGETTÜNK, AKIK NEM MELLESLEG A DUE MÁJUS 19-I SAJTÓFESZTIVÁLJÁNAK VENDÉGEI LESZNEK - OTT TI IS BESZÉLGETHETEK VELÜK.

Jani és Pisti régi munkahelyükön találkoztak egymással. Közös szenvedélyük, a virtual reality, azaz a virtuális valóság annyira összehozta őket, hogy 2013. októberében indítottak egy YouTube csatornát TheVR néven. A virtuális valóságtól elrugaszkodva elkezdtek gaming tartalmakat is gyártani, a nézettségük és a rajongóik száma pedig az egekbe szökött. A napi két videó és live stream annyira összekovácsolta a rajongóikat, hogy azok masszív közösséget alkotnak, ezzel is segítve a fiúkat minden téren. 2014. júliusában elindult a TheVR Tech csatorna is, ami a legújabb technológiákkal foglalkozik. Mi mindennel kell megbirkóznuk a hétköznapok során?

MENNYIRE JÖTT HIRTELEN A HÍRNÉV?

Nagyjából 20.000 feliratkozó után indult meg a csatorna. Nagyon gyorsan értük el a 100.000 feliratkozót, kevesebb, mint egy év alatt. Manapság, ha valakit felkapnak, az gyorsan hatalmasra nő, de ez még így is nagy szó. Igazából hírnév alatt sok mindent érthetünk, de mondjuk kb. egy fél év után kezdtek el felismerni az utcán, ami elég érdekes volt az elején.

MIK A HÍRESSÉ VÁLÁS LÉPCSŐFOKAI?

Erre nagyon nehéz válaszolni. Mindent, ami csak a munkánkhoz kapcsolódik, nagyon sokáig ketten csináltuk. A közönség mérete kívánta meg azt, hogy a webshopot már másra bizzuk, mert egyszerűen nem bírtuk idővel és energiával. A legtöbb szakmabelinek nincsen saját menedzsere, mert saját magukat képviselik. Mi is nagyon sokáig így tettünk, azonban a távolság miatt kellett egy kis segítség, mert nem tudunk folyton Budapesten lenni.

A MAGÁNÉLETET MENNYIRE BEFOLYÁSOLJA EGY SIKERES CSATORNA?

Nincs belőle problémánk. Igyekeztük normalizálni a munkával töltött időt, ami többé-kevésbe sikerült.

MILYEN FONTOSSÁGI SORRENDET ÁLLÍTOTTATOK FEL AZ ÉLETETEKBE?

Ez érdekes. Az egyéb program, ami a hobbi és társai lennének, tulajdonképpen az, amit

csinálunk, szóval mi így munka közben kiéljük magunkat. Nyilván mindig az ember magánélete a legfontosabb, és így, hogy ketten vagyunk meg tudjuk azt is oldani.

EGY-EGY VIDEÓ ELKÉSZÍTÉSE MENNYI IDŐT ÉS ENERGIÁT IGÉNYEL?

Ez nagyon változó, attól függ, milyen videóról van szó. Leggyorsabban a gameplay-ek vannak meg. Ezek, ha egy végigjátszás epizódjáról van szó, 3-4 órát igényelnek, viszont ha egy pörgős, sok vágást igénylő gameplay videóról beszélünk (pl. Gang Beasts vagy Bloody Trapland), az akár 6-7 óra munka is lehet, sőt, volt már több is. A sorban a következők a vlog videók, itt az összeállításon van a hangsúly. Ezek a videók valahol a gameplay és a tech videók között helyezkednek el. A legtöbb időt a tech videók veszik el. Az utánajárás, az információk gyűjtése, a tesztelés, a snittek készítése, maga a kreatív rész, a vágás stb. Általában több napig is eltart, mire elkészülnek.

MÁR EGYKÖTÖKNEK SINCS HAGYOMÁNYOS ÉRTELEMBEN VETT ÁLLÁSA. MILYEN VOLT MUNKA MELLETT FOGLALKOZNI A CSATORNÁVAL?

A szabad időt folyton vágással vagy felvétellel töltöttük, ezenkívül rettentő nehéz volt megoldani az utazásokat is. Az utolsó fél év volt a legnehezebb.

GAMERKÉNT MENNYIRE ÉLVEZITEK A MUNKÁTOKAT?

Nagyon! Nagyon izgatottak leszünk a mai napig, ha előbb láthatunk eszközöket vagy játszhatunk játékokkal. Nekünk ez mindig is egy szenvedély volt. Ha nem is számítottunk ilyesmire, mindenképpen reménykedtünk benne, hogy lesznek ilyen lehetőségeink.

NEM BÁNTÁTOK MEG, HOGY MAGYARUL CSINÁLJÁTOK A CSATORNÁT, EZZEL JELENTŐSEN LEKORLÁTOZVA A

LEHETSÉGES NÉZŐK SZÁMÁT? ANGOLUL IS UGYANILYEN JÓL MENNE?

Nem lenne gond az angol tartalommal, így is vissza tudnánk adni, amit szeretnénk. A legelején gondolkodtunk a tech tartalmakban angol nyelven, hogy angolul is legyen egy külön csatorna és két nyelven csináljuk. De ez csak egy kósza gondolat volt. Rengetegen kérdezik, hogy ha most ilyen a csatorna, milyen lenne angolul? Mi nem is nagyon szoktunk belegondolni. Magyarul csináljuk, a magyar közönségünknek.

A REGGELI MŰSOROTOK, A HAPPY HOUR EGYIK ADÁSÁBAN EMLÍTETTÉTEK, HOGY VANNAK OLYAN YOUTUBEREK, AKIK NEM KEDVELNEK TITEKET, MERT NEM IGAZODTOK A TRENDKEHEZ. NEM ÉRZITEK ROSSZUL MAGATOKAT EMIAATT?

Igen, ilyenek vannak és lesznek is. Van, amikor nagyon nehéz elviselni, de sokkal könnyebb így, hogy ketten vagyunk.

nehezebb vizeken. Úgy gondoltuk, hogy egy ilyen dokumentum-filmesebb, érdekes tartalom jó próbatétel lesz.

MENNYIRE VOLT NEHÉZ MEGBIRKÓZNI A MEGVALÓSÍTÁSSAL?

Nehezebb, mint gondoltuk. Végtelen mennyiségű idő kellett hozzá. Most éreztük először azt, hogy ehhez talán kéne még egy-két ember.

ÉLVEZTÉTEK A MUNKÁT? SZERETTEK KIMOZDULNI A KOMFORT ZÓNÁBÓL? MI VESZ RÁ, HOGY KIMOZDULJATOK?

Nagyon! Szeretünk kimozdulni a komfortzónánkból, hajt minket a kíváncsiság. Szeretünk videókat készíteni, és nagyon érdekel minket, hogy hová tudunk fejlődni ebben.

ILYENEKET TÖBBNYIRE A TV-BEN LÁTNI. MENNYIRE SZERETTÉTEK VOLNA KÖVETNI AZ OTT LÁTOTT MINTÁKAT?

Nem szerettünk volna TV-s tartalmat. A formátum mindenképpen a saját stílusunkat követi. Azt szerettük volna megtartani benne, ami miatt az emberek néznek minket.

MELYIK CSATORNÁT SZERETITEK JOBBAN? A TECH KÖZELEBB ÁLL AZ EREDETI ELKÉPZELÉSHEZ, VISZONT A VR-BA ÖLTÖK TÖBB IDŐT ÉS ENERGIÁT.

Mindkét csatornát szeretjük: játszani ugyanúgy szeretünk, mint amennyire szeretünk új kutyákkal bajlódni. Nem bántuk meg, hogy eltértünk az eredeti ötlettől. Valamilyen szinten sodródtunk az árral, de mindig tudatosan építkeztünk. Ez most még jobban igaz a csatornákra.

IZGULTOK A DUE SAJTÓFESZTIVÁL MIATT?

Persze, kíváncsian várjuk milyen lesz. Reméljük, jókat fogunk beszélgetni.

MIT ÜZENTEK A RÉSZTVEVŐKNEK?

Gyertek el minél többen, és kérdezgetek jókat!

(Niks)

HOGYAN LEHET A SOK PLATFORMOT HATÉKONYAN KEZELNI ÉS MEGFELELNI A FELHASZNÁLÓKNAK?

A legtöbbször ez nem nagyon sikerül. Próbálunk a két fő platformmal, a YouTube-al és a Twitch-el folyamatosan foglalkozni, a többi pedig akkor aktív, amikor szükségünk van rá. Fontos felállítani egy sorrendet és akkor nincs gond.

HÍRES A RAJONGÓTÁBOROTOK, MINDEN YOUTUBER ILYENRE VÁGYIK. MI KELL EGY ILYEN RAJONGÓTÁBOR KIÉPÍTÉSÉHEZ VAGY EZ MAGÁTÓL, SZERENCSE FOLYTÁN ALAKUL KI?

Valójában mindig csak ösztintek voltak, nem játszottunk semmilyen szerepet, és megosztunk mindent, amit csak lehet. Ha valóban nézel minket és ott vagy, amikor van idő, akkor láthatsz mindent, hogy milyenek vagyunk, mikor van jó vagy rossz kedvünk. Ez az, ami mindig megvolt, és amit szeretnek bennünk az emberek. Az, hogy a személyiségünk miért tetszik

bizonyos embereknek, nem lehet megmondani, de aki ismer már minket, az tudja, hogy nem jár rosszul, ha ránk szánja az idejét.

NAGYON SOK TARTALMAT GYÁRTOTOK, MONDHATNI TÚL SOKAT, VAGY SZERINTÉTEK NEM ÍGY VAN?

Mindig nehéz megítélni, hogy az ember mennyit tud dolgozni, és hogy mennyire van szükség. Mi mindig a nézőinkre hallgatunk, akik nagyrészt nagyon elégedettek, hogy nincs elég tartalom! :)

A TECH CSATORNÁN A LEGÚJABB SOROZATOTOK AZ OVERVIEW, AMI BONYOLULTABB EGYBEN HÉTKÖZNAPIBB TECHNOLÓGIÁKAT MUTAT BE. EZ EGY TELJESEN MÁS MŰFAJ, HONNAN JÖTT AZ ÖTLET?

Régóta szerettünk volna egy kicsit komolyabb tartalmat gyártani, kipróbálni magunkat

PIACI KISOKOS: MI AZ A KARTELL ÉS MIÉRT ROSSZ NEKED?

MIÉRT JÓ AZ NEKED, HOGY AZ ÜDÍTŐKET, A CIPŐKET ÉS A LAPTOPOKAT GYÁRTÓ CÉGEK VERSENYEZNEK EGYMÁSSAL? MIÉRT ÉRDEMES TUDATOS FOGYASZTÓNAK LENNI ÉS TISZTESSÉGESEN VERSENYEZNI? - TETTÜK FEL A KÉRDÉSEKET A MÚLT HÓNAPBAN INDULÓ, JÖVŐ FEBRUÁRIG TARTÓ VERSENYISMERETI SZERIEKUNK ELSŐ RÉSZÉBEN. EZÚTTAL ANNAK JÁRTUNK UTÁNA, MIÉRT ROSSZ A TISZTESSÉGTELEN VERSENY, MI AZ AZ ÁRKARTELL, A PIACFELOSZTÁS ÉS AZ ÖSSZEJÁTSZÁS.

„Maguk a jogszabályok és a bírói gyakorlatok sem adnak meg egyértelmű, pontos definíciót a tisztességtelen kereskedelemre, ezért elég nehéz meghatározni, mi az. Ha viszont józan paraszti ésszel gondoljuk végig, akkor elmondható: a tisztesség az, ha normális, jogkövető magatartást végez egy vállalat” – mondja el Tóth Tihamér, egyetemi docens, jogász, akinek a szakterülete többek között a versenyjog vagy a fogyasztóvédelmi jog. Hozzáteszi, létezik Magyarországon jogszabály, ami a megtévesztő reklám kapcsán tárgyalja a tisztességtelen piaci magatartást.

HA NINCS PONTOS DEFINÍCIÓ, HOGYAN KÜZDÜNK ELLENÉ?

Fontos kérdés, hogy ha még pontos meghatározása sincs a tisztességtelen piaci versenynek (márpedig az előző részben megtárgyaltuk, hogy az nekünk, egyszerű fogyasztóknak nagyon rossz), akkor hogyan tudunk küzdeni ellene? Akár jogásként, akár fogyasztóként, miként tehetünk az ellen, hogy a vállalatok tisztességtelenül versenyezzenek?

Tóth Tihamér szerint két oldalról is megközelíthetjük a kérdést. Egyik oldalról

a vállalatoknak szüksége van szakképzett versenyjogászokra, hogy ők magyarázzák el a cégeknek, hosszú távon miért éri meg a tisztességes verseny és mik annak a keretei, segítsék őket a tisztességes versenyben. Ugyanígy szakképzett versenyjogászoknak kell ülni a versenyhivatalban, a bíróságokon is, hogy kiszűrjék a tisztességtelen szereplőket.

„Másik oldalról, létezik az emberekben egy beléjük oltott erkölcsi mérce, ami az esetek nagy többségében segít mutatni az irányt, anélkül hogy szakképzett versenyjogászok fognák a kezét” – mondja Tóth Tihamér.

HA PONTOS DEFINÍCIÓ NINCS IS, TÖRVÉNYI HÁTTÉR VAN

Magyarországon a versenytörvény szabályozza, mi az a tisztességes verseny, ehhez kötheti magát az ember, illetve az ezzel lényegében megegyező uniós versenyjogi szabályokhoz is. Ezek tömören:

- tilos kartellezni
- tilos olyan forgalmazási megállapodást kötni, ami rontja a fogyasztó áruhoz jutási esélyeit (például magas árakhoz vezetnek)
- tilos erőfölénnyel visszaélni
- kötelező előzetes fúziókontroll (ez azt jelenti, hogy cégek összeolvadásának, egyesülésének esetén az állam megvizsgálja, hogy az adott vállalatok „házassága” az adott piacra milyen hatással lesz)

A KARTELL NEM GANXTA ZOLEE ZENEKARA

„A piaccgazdaságban nem szeretjük azt a helyzetet, amikor egymással egyébként versenyző vállalkozások, ahelyett, hogy keményen versenyeznének a fogyasztók kegyeiért és érdekében, egymással összebeszélve egyeztetik a legfontosabb piaci magatartásaikat.

Ez a kartellezés” – kezdi Tóth Tihamér.

Ide tartoznak a legsúlyosabb esetek: amikor közös árakban, közös piaci stratégiákban állapodnak meg bizonyos cégek. Ezt a vállalatok vezetői tipikusan a fogyasztók háta mögött teszik, egy golfklubban például, így a fogyasztó csak azt veszi észre, hogy drágultak az általa igénybe vett szolgáltatások, de hiába megy a konkurenciához, mert ott is hasonló árakat talál. Mindenképpen a fogyasztó jár rosszul, a cégek pedig növelhetik a profitjukat.

„Nem túl kellemes helyzet, amikor az osztály legszebb lányának kegyeiért meg kell küzdeni másokkal. Ez jól mutatja, hogy valahol az összes emberben mélyen kódolt magatartás, hogy nem szeretjük a versenyt – ez motiválja a vállalatok vezetőit is” – hoz fel egy hétköznapi példát a jogász.

A Gazdasági Versenyhivatal egyik első és legnagyobb sikere az volt, amikor 2004-2005 környékén fényt derített egy mozikartellre. Azt tárták fel, hogy egy bizonyos, várhatóan nagy sikerű mozifilm bemutatása előtt több budapesti mozi összefogott és közösen megemelték a jegyárakat. Nem volt egy jelentős emelés, de a pár száz forintos drágulás is hatalmas extra profitot jelentett a moziknak.

KEVÉS SZEREPLŐ, NAGYOBB ESÉLY A KARTELLEZÉSRE

„Ha kevesen vagyunk, akkor könnyebb megbeszélni azt, hogy ma este melyik szórakozóhelyre menjünk. Ugyanígy működik a vállalatoknál is: ha egy piacon kevesebb szereplő versenyzik egymással, könnyebb titkos megállapodásokat kötni” – szemlélteti Tóth Tihamér az összefüggést a kartellezés esélye és a piaci szereplők száma között.

A piaci szereplők nem a buli időpontjáról és a helyről egyeztetnek, hanem árakról, fejlesztésekről, marketingstratégiákról. Bonyolult ügyekről, amikben sokkal könnyebb egyetértésre jutni, ha 1-2 szereplő van csak. Ráadásul a termékek bonyolultsága is befolyásolja, milyen könnyű kartellezni: ha egy terméknek jellemzően csak egy fontos paramétere van (legfőképpen az ára), mint például a cukor vagy liszt esetében, ahol a cégek neve annyira nem számít, annak a terméknek a piacon a legkönnyebb kartellezni.

**NEM CSAK AZ ÁRRAL
LEHET CSELT SZÖNI**

Gyakorlatilag bármilyen téren össze lehet játszani, egyedül az a kritérium, hogy az az adott piacon egy fontos szempont legyen.

Az USA-ban nemrég volt egy olyan kartell-eset, ahol a vállalatok különös módon szegték meg a tisztességes verseny kritériumait.

A Szilícium-völgyben, ahol sok informatikai sikercég működik, nemrég volt egy érdekes kartell-eset. Két cég abban állapodott meg egymással, hogy nem fogják egymás munkavállalóit elcsábítani egymástól. A szakemberpiac egy fontos szegmens, a jó szakember pedig egy szűkös erőforrás, ezért erre azt mondta az amerikai versenyhivatal, hogy ez tisztességtelen, mert a munkavállalók kevesebb foglalkoztatáshoz juthatnak és mérsékli a két vállalat közti versenyt.

**HOGYAN ISMERHETŐ FEL
A KARTELLÉZÉS?**

A kartell a szabad piacgazdálkodás betegsége, és ahogy minden betegségnek, ennek is vannak tünetei. Ugyanaz a probléma áll fent itt, mint az orvostudományban: egy tünet mögött más-más okok is állhatnak.

A legkönnyebben észrevehető jel, amikor egy piacon az árak egyszerre és hasonló mértékben emelkednek. Árulkodó jelek vannak még. Van, hogy egy cég beszállítót akar váltani, vagy legalábbis a piacon tájékozódni szeretne, ezért ajánlatokat kér be más cégektől (például egy hamburgerező a marhahús beszállítóktól). Ilyenkor előfordul, hogy egyetlen árajánlatot sem kapnak, ebből lehet következtetni, hogy a marhahús beszállítók elosztották egymás között a piacot, vagyis a hamburgerezőket.

Azonban ezek a tünetek, amiket észreveszünk, nem mindig adnak 100% biztonsággal információt arról, hogy milyen

jellegű szabálysértésről van szó. Éppen ezért a gyakorlatban egy jól működő módszer az úgynevezett engedékenységi politika.

Ebben a rendszerben informátorokra bízzák magukat a hatóságok: bizonyos jutalom fejében van arra lehetőség, hogy az érintettek értesítsék a versenyhivatalt a tudomásukra jutott szabálysértésekről.

„Van olyan, hogy egy kartellező személy, vagy egy kartell résztvevője valamiért megunja, megbánja ezt a cselekedet és jelenti a versenyhivatalnál” – mondta Tóth Tihamér, és hozzátette, hogy ilyenkor nem csak a szavak, a bizonyítékok is fontosak: céges e-mailezések, megbeszélések hangfelvételei mind-mind segítik a hivatal munkáját.

**KOMOLY KÖVETKEZMÉNYEK
VÁRJÁK A KARTELLÉZŐKET**

Tóth Tihamér a 2009-es Matt Damon-filmet, az Informátort hozza fel példaként,

amikor a kartellezés következményeiről beszél. Ebben a főszereplő egy nemzetközi céges összeesküvést igyekszik leleplezni a versenyhatóság előtt, méghozzá azért, hogy megmeneküljön a börtöntől.

A kartellező cégvezetőkre ugyanis bizonyos esetekben akár a börtönbüntetés vár. Ez leginkább az USA-ra jellemző, de Magyarországon is számíthat büntetésre az, akit ilyen ügyeskedésen kapnak. Legsúlyosabb esetben 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető az, aki közbeszerzések során játszik össze versenytársaival, ilyen ítéletre azonban még nem volt példa.

A valóságban legtöbbször előforduló gyakorlat, hogy a versenyhivatal milliárdos nagyságrendű bírságokat szab ki a kartellező vállalatokra. Történt már Magyarországon olyan, hogy egy liszt-kartell résztvevői akkora bírságot kaptak, hogy több céget rögtön fel is számoltak, mert nem tudta rendezni az adósságait.

A FOGYASZTÓK NEHEZEN TEHETNEK ELLENE, FONTOS A NEVELÉS

„Nem igazán emlékszem olyan esetre, hogy a lelkes fogyasztók fényt derítettek volna titkos kartellmegegyezésekre” – válaszol Tóth Tihamér arra a kérdésre, hogy az átlagos fogyasztók tehetnek-e valamit az ügy érdekében. Azt viszont elmondja, hogy bárki segítheti a hivatal munkáját azzal, hogy ha tudomásuk van hasonló esetről, és ha arról bizonyítékkal is tud szolgálni, jutalomban részesül az illető.

Fontosabb ennél a fiatalság tájékoztatása és nevelése: rögzíteni kell a jövő generációinak elméjében, hogy a tisztességes verseny mindannyiunk érdeke. A jövő vállalkozói, cégvezetői (azaz ti) legyenek tisztában azzal, hogy a tisztességes, jó verseny hosszútávon kifizetődő. Sokkal jobban megéri, mint az „ügyeskedés”, ami lehet, hogy rövidtávon nagy hasznot generál, de ront a versenyképességen (például a kartellezéssel nagy profithoz jutó vállalatok

nem fejlesztenek, nem racionalizálják a humán erőforrásaikat stb).

AKI JÓL VERSENYEZ, ANNAK KEDVEZ A VERSENY

Jó hír, hogy a vállalatok számára kifizetődő a tisztességes verseny. Aki jól versenyez, annak ez a rendszer kedvező. A legfontosabb dolog, hogy ha a verseny egy bizonyos piacon jól működik, akkor fejlesztésre ösztönzi a vállalatokat. Ez a legszuperebb helyzet a fogyasztóknak is.

Tóth Tihamér a mobiltelefonok piacát veszi példaként: lehet, hogy nem olcsók a készülékek, de árverseny van a legnagyobbak között, a készülékeik pedig megbízhatóak, jó minőségűek, a profitjuk egy részét pedig arra költik, hogy újabb funkciókat kifejlesztve a versenytársaik elé kerüljenek a versenyben. Új kamera, több memória, hasznosabb funkciók – ilyeneket fejlesztenek ki. Ez a fogyasztóknak azért nagyon jó, mert egyre jobb és jobb készülékeket vásárolhatnak meg.

A SOK DROGPREVENCIÓS ELŐADÁS A SEMMIÉRT? EZÚTTAL NEM!

EGY VÉGIGTANULT, HOSSZÚ HÉT UTÁN, AMIKOR CSAK A SZOBÁD NÉGY FALÁT LÁTTAD, IGAZÁN JÓ PROGRAMNAK TŰNIK, HOGY A BARÁTNŐDEDEL VAGY HAVERODDAL TARTSATOK EGY GÖRBE DÉLUTÁNT – MAJD ESTÉT. OLYAN „SZÜLŐKTŐL PÉNZT KÉRŐS, MAJD JÓL NEM MONDJUK EL, MI KERÜLT ENNYIBE” ESTÉT, AMIBŐL CSAK ROSSZUL LEHET KIJÖNNI. HA PEDIG MEGÚSZOD, AZ CSAK A VÉLETLEN MŰVE.

Tehát megérkeztek egy csudajó szórakozóhelyre, ahol épp a kedvenc bandátok csap a húrok közé, és még az csaj / srác is ott lődörög, akit már jó rég kiszemeltél. Ez az este csak jól érhet véget, gondolod, és felhőrpinted az italod, amit azelőtt kértél ki, hogy mosdóba mentél. És képszakadás.

Ha a haverod képbén van, akkor hívja a szüleid. De te erre nem fogsz emlékezni.

Majd, mikor végre felébredsz, a következő dolgok nem várnak rád: kipihent, energikus éned, a szép este szép emlékei, a következő hetek bulijai. Helyette biztosan lesz borzalmas fejfájás, éhség, és szomjúság – röviden: minden bajod lesz, és még így is egész jól megúsztad. A nagy Ő csillogó szempárja helyett egy morcos és kialvatlan apai szempár kiegészítve egy anyai aggódó „sohatöbbetnemhatszbulizni” szempárral. És az első pohár (liter) víz után a várt emlékeid helyett a nagy semmi következik.

Ez egy klasszikus és egyben a legjobb esete annak, hogy valaki önszántán kívül tudatmódosító szer hatása alá kerül. A főhősünk egy pillanatig sem akart ebbe belekeveredni, csak kiszaladt mosdóba, és addig otthagya az italát őrizetlenül. És mit ad Isten, abba belemászott valami. Valami drog. Magától, naná. De még ennél is rosszabbul járhatott volna. Öntudatlan állapotát kihasználva kirabolhatták volna, elrabolhatták volna, nemi erőszak áldozatává válhatott volna, vagy egy még erősebb kábítószert kaphatott volna, készülhetek volna róla kínos és még kínosabb képek és videók, amik reggelre már az interneten virítanak, és igen, egy elmebeteg akár meg is ölhetne volna. Mindez ellen ő nem tudott volna sehogyan védekezni, mert az italába tett drogtól nem tudott magáról és a külvilágról.

Dr. Fülöpné dr. Csákö Ibolya rendőr alezredez, akivel a kábítószerekről beszélgettünk, elmondta, hogy büntetőjogi szempontból minden kábítószer, ami valamilyen tiltólistán rajta van. Ezek általában olyan anyagok persze, amelyeknek van valamilyen élettani, főként tudatmódosító hatásuk. Ezekre a büntetőtörvénykönyv paragrafusai vonatkoznak. A BTK szerint a „klasszikus” kábítószerek, egyes pszichotróp anyagok és azok is, amelyeket nálunk, vagy az EU-ban kábítószereknek minősítenek, mind fogyasztásban, mind terjesztésben bűncselekmények.

Magyarországon van egy külön lista az új pszichoaktív anyagoknak, az úgynevezett dizájnerdrogoknak. Ezekből később lesz kábítószer – ezek elsősorban jogi kategóriák, a köznyelv ezeket a tudatmódosítókat általában egyben kábítószereknek, drognak nevezi.

A dizájner drog gyűjtőfogalomba több tízezerfajta tudatmódosító tartozik, amelyeknek sok esetben sem a hatóanyag-összetétele nem tisztázott, sem az eredete, ráadásul folyamatosan újabbak kerülnek forgalomba. Annyira gyorsan kerültek képbe, hogy a „nagy klasszikusokat”, a heroint és a kokaint szinte kiszorították a piacról.

Az egyik legszörnyűbb „anyag”, amelyet fiatalok is használnak, a „biofű”. A biofű szárított növényi anyagra (ami valóban fű vagy zsályalevél), különböző mennyiségben

felvitt szintetikus anyag, drog. Itt tehát nem maga a növény a kábító hatása, mint például a marihuána esetében, hanem az az anyag, amivel befröcskölök, vagy amiben áztatják, illetve annak az égéskor keletkező terméke. A biofűhöz tisztítószereket, vegyszereket is felhasználnak, amelyeknek – akárcsak a dizájner drognak – senki nincs tisztában a hatásával. Nem tudni például, mit okoz a szervezetben, az agyban, tüdőben, mekkora a halálos adag, pontosan mi az összetétele, és ha valaki kórházba kerül emiatt, nem biztos, hogy meg tudják menteni.

Túl nyilvánvaló, hogy nincs az a kaland, vagy pillanatnyi élvezet, lebegés, ami megérné a halált, vagy hogy megnyorodva, nyáladzva, kínok között éld le az életed, csak mert kipróbáltál valamit, amiről fogalmad sem volt, micsoda.

A nyilvánvalóan káros hatásai mellett, a kábítószerekkel való visszaélést, különféle magatartásokat tilt a törvény is. Mik is ezek? Az „enyhébb” büntetőjogi kategóriába a birtoklás, termesztés, előállítás, megszerzés,

tartás, az országba behozatal, kivitel, vagy az országon átszállítás tartozik. A legújabb BTK szerint pedig már a fogyasztás is ide tartozik, vagyis aki „csak” fogyaszt, „csak elszívtam egy spanglit”, „csak bedobtam egy tabit”, az is bűncselekményt követ el.

A kábítószer-kereskedelem már egy újabb szint: aki kínál, átad, forgalomba hoz vagy kábítószerrel kereskedik, súlyosabb büntetésre számíthat. A büntetés súlyosságát az enyhébb és a súlyosabb esetekben is a kábítószer mennyisége határozza meg, amelyet három csoportba sorolnak: csekély, alapeseti és jelentős. A mennyiségek a tiszta hatóanyag-tartalomra vonatkoznak, vagyis egy tisztább szerből lehet, hogy kevesebb van valakinél, mégis súlyosabb kategóriába kerül a rendőrségi eljárás során.

Ha csak egyszeri botlásról van szó, vagy ennek a szörnyű útnak az elején jár valaki, még van remény nagyobb károk nélkül visszafordulni. Ha ugyanis csekély mennyiségű kábítószerrel talál valakinél a rendőrség, és a megelőző két évben nem keveredett kábítószerrel való visszaélés gyanújába, akkor részt vehet egy hat hónapos

kezelésen. Ha ezt végigcsinálja, és ezt igazolja is neki az intézmény, akkor mentesül a büntetés alól. De ha két éven belül volt már hasonló bűncselekménye, már nem élhet az elterelés lehetőségével. Ekkor lefolytatják a büntetőeljárást, amely végén maximum két év letöltendő szabadságvesztés várja. Ha valaki saját használatra természet stb., és a csekélynél több, az ún. „alapeseti” mennyiséget találja nála a rendőrség, akkor már öt év lehet a büntetési tétel. Jelentős mennyiség esetében ez már 5-10 évre nő. Szóval nem kétszer: százszor is érdemes meggondolni, próbálkozik-e az ember ilyesmivel. Ráadásul a legújabb szintetikus szerek esetében már egy egészen kevésnek látszó, mondjuk egy teáskanálnyi „anyag” is lehet különösen jelentős mennyiség a hatása miatt.

De ne felejtjük el, hogy a drogfogyasztó nem elsősorban bűnöző. Sajnos bármelyikünkkel előfordulhat akár szándékunkon kívül, hogy figyelmetlenek vagyunk egy buliban. Keveredhetünk rossz társaságba, amelyet nem ismerünk fel időben. Mindannyian vágyunk a beilleszkedésre, és nem mindig látjuk meg, mekkora hibát készülünk elkövetni. Vannak nehéz időszakok az ember életében, amikkel nehezen vagy nem tud megküzdeni. Ilyenkor segítségnek tűnhetnek a tudatmódosító szerek, a drog, az alkohol, a gyógyszerek, amik kizökkentenek a gondjaidból és átmenetileg egy szebb világot varázsolnak köréd. A hangsúly azonban az átmeneten van. Mindez soha nem oldja meg a gondokat, csak még nagyobbakkal tetőzi őket, és a kiút nagyon keserves belőle. Mindig van olyan rokon, barát, ismerős vagy ismeretlen, akihez – bár néha nem is gondolnád – fordulhatsz segítségért, tanácsért, amely valódi megoldást jelent a drogokkal ellentétben. És ezt soha ne felejtsetd el.

BELÜGYMINISZTERIUM

NEMZETI
BŰNMEGELŐZÉSI
TANÁCS

JÓ HECCNEK TÚNT..

SOKSZOR CSELEKSZÜNK EZZEL A MEGFONTOLÁSSAL. JÓ VICC. MENŐ LESZEK. JÓPOFA. VAGÁNY. AZ „ÜGYSEM MERED!” FELSZÓLÍTÁS BEKAPCSOLJA A GYERMEKI DACOT, „DEHOGYNEM!” KIÁLTJUK MÁR SEMMIRE NEM GONDOLVA, SEMMIN EL NEM GONDOLKODVA. MAGA A CSELEKEDET LEHET EGY APRÓ RÁGÓ ELLOPÁSA, TAGGELÉS EGY ÉPÜLET FALÁRA FESTÉKSZÓRÓVAL, VAGY KISCICA-BŰVÁRVERSENY MEGRENDEZÉSE. JÓ ÖTLETNEK TÚNT. CSAK VICC VOLT. NEM JÓ HECC. NEM CSAK ROSSZFEJSÉG. BŰNCSELEKMÉNY.

NE LOPJ!

Adott egy középiskolás társaság. Egy bevásárlóközpontban lógnak. Olyanok, akár mint te vagy én. Az egyik király matekból, a másik ken-i-vágja a limbikus rendszereket, a harmadik a Szapphó-i strófát mondogatja, ha izgul. Aztán egy hosszú, unalmas délután jön a „díjnyertes” ötlet, és a „jó példát” mutató Hollywood a bandás filmjeivel, amiben a gyerekek szabadok, a törvény felett állnak, és simán mindent megúsznak. A vásznon talán. A mi kis képzeletbeli bandánkban egy lánynak megtetszik egy rúzs, de nem akarja erre költeni a zsebpénzét. A fiúja biztatja, „ebben nagyon tetszenél!”. A lány bizonytalankodik, majd kicsit megkaparászza a vonalkódot, és a rúzszt a zsebébe süllyeszti.

A barátja egy fülhallgatót forgat a kezében. Neki sincs pénze, hiszen akkor a rúzszt is megvette volna a lánynak. Tetszik neki a cucc, jól jönne. A társaság már körülállja, heccelik. „Mi az, nem mered?” Meri. A biztonsági zárat távolítja el, csak úgy, simán lehúzza az árurolt. Ég az arca. Ha a kapun megszólaló sziréna nem árulná el őket, szegénykező tartásuk biztos gyantússá tette volna a biztonsági őrnek, aki azonnal ott terem. A társaság szétszpriccel, persze.

A biztonsági őr előtt még tagadnak. A rendőröknek már nem. A lány szabályt sértett (mert az ellopott tárgy értéke húszezer forint alatt volt) – a kétezer forintos rúzs így „csak” pénzbüntetésbe került, a rúzs áránál jóval nagyobb. A fiú viszont vétséget követett el. Ha egy drágább, kétszázezer forintnál értékesebb kutyát lop el, már bűncselekményről lenne szó. Bíró fog dönteni arról, hogy pénzbírságot, vagy börtönbüntetést kap.

Semmiképp nem volt jó ötlet. Gyerekek sokszor azért lopnak, mert nagyon vágnak valamire, amire nincs pénzük, és úgy érzik, ha nincs ilyenjük (pl. márkás cuccok, kutyák), nem tartoznak a közösséghez, kilógnak a sorból. Ezt nagyon nehéz feldolgozni, de a lopással járó szégyent még inkább, a lebukással járó büntetést pedig különösen.

A heccelés szintén „nyomós ok” a lopásnál – ha ilyen történne veled, gondold arra, ezek e a bátor barátaid egy perc múlva már sehol nem lesznek. És később sem. Nem a barátságukat szerzed meg ezzel, csak szórakoznak veled.

FESS EGY ZSEBB VILÁGOT!

Mindenki szeret a villamoson kilógó fejfel a naplementében házakat nézegetni. A szép ablakokat, erkélyeket és... a graffitiket? Sok vitát szült a street artnak ezen ága. Műalkotás? Vagy nem? Az épületek alján neonrózsaszínnel vagy feketével felírkált tagek és obszcenitások semmiképp. Ebben mindenki egyetért.

Ez is tűnhet jó ötletnek. Ott az a szépen felújított épület, aluljáró, olyan uncsi. Egyszínű. Bolondítsuk meg! Rondítsuk el!

A legtöbb ember szeretné valamilyen formában megvalósítani, megmutatni az egyéniségét a világnak, de nem meri magát is felvállalni vele. Az érzés, hogy én ott hagytam valahol a saját tagemet (saját absztrakt azonosító jel), az izgalommal, büntudattal vegyített boldogságod. Az ilyen bizonytalan körülmények között készített munkák az adott hely, tér összképét rombolják, rendezetlenné, igénytelenné teszik a helyet – és még szabálysértést is elkövet az „alkotó”. A büntetés mértéke attól függ, hogy hova történt az „alkotás” (pl. esetleg oltalom alatt álló épületre került fel a graffiti), mekkora az adott sérült, rongált felület. Mert persze nem csak festékszóróznival lehet egy felületet, hanem sérülést okozni benne, téglát kiszedni, összetörni. Kinek mi az „alkotás”. Ezt a szabálysértéscsaládot pénzbüntetéssel és közmunkával jutalmazza a törvények.

Ugyanakkor rengeteg értékes művész is van a graffitisek között, és rengeteg hely, amely kívánja a művészi munkát. Több helyen alakítottak ki legális graffitizsóni, „művésztelepet”, ahol nem csak szabad fújni, de sokszor egyenesen felkérlik ezeket az alkotókat, hogy szépítsék meg képeikkel az épületeket, kerítéseket, aluljárókat. Illetve ma már sok intézmény, ház keres önkéntes művészeket, akik segítenének egy gyermekorvosi rendelőt, egy ovit, sulit, tűzfalat, kerítést stb. kidekorálni, színt vinni a környezetbe.

Ha tehát ellenállhatatlan vágyat érzel és művészi vénát a graffitire, ne állj neki ész nélkül mindent lefújálni, amit meglátsz, inkább keress meg, hogy hol van épp rád és a művészetedre szükség!

NE ERŐBEN LEGYÉL NAGY, HANEM AGYBAN!

Rengetegen tartanak állatot városban és vidéken egyaránt. A parkokban egyre több kutyajátzóteret építenek, vidéken egyre többen tartanak nagyobb testű háziállatot, lovat, kecskét. Mindenki megtalálhatja a habitusának, és ami fontosabb: lakóhelyének

megfelelő háziállatot. És ezek az emberek mind megbotránkoznak egy internetes poszton, amin egy kiscicát fojtanak vízbe, vagy kutyákat tartanak éveig olyan rövid lánccon, hogy azt csak műtéttel lehet eltávolítani az állítólagos házi kedvencből. Hosszan sorolhatnánk, hogy hány menhely van tele a felelőtlen állattartás miatt kidobott ártatlan kis lényekkel. Hogy az állatmentők milyen szörnyű kínzásoknak kitett állatokat mentenek meg „gazdáiktól”.

Tudomásul kell venni, hogy az állatokat háziasítottuk. Addig tenyésztettük, míg alkalmatlanokká váltak a természetes körülmények között való életre, kiszolgáltatottakká váltak nekünk, embereknek. Kiirtottuk belőlük ösztöneik legjavát, az agressziót, a túlélésért való küzdelmet, és beléjük oltottuk, hogy számíthatnak ránk, bízhatnak bennünk.

Majd pusztán hóbortból, gonoszságból, felelőtlenségből, heccből, e kiszolgáltatott lények ellen fordulnak egyesek. Kegyetlen körülmények között tartják, kinozzák, éhezettetik, verik, és még sajnos végtelen hosszán sorolhatnánk. Mások pedig nézik, és nem tesznek semmit, vagy még nevetnek is rajta.

Ma már szerencsére a törvény e védtelen, panasztalan lények mellé állt, és jogvédelmet adott nekik. Többnyire. Mert ahhoz, hogy a törvény megvéddesse a védteleneket, valakinek szót kell értük emelni.

A BTK 2 évig tartó szabadságvesztéssel sújtja az illetőt, aki állatkínzást követ el, amelyet 2013-tól kiemelt bűncselekményként is kezelnek a hatóságok. Az is állatbántalmazásnak számít, ha az állattenyésztő telepek tulajdonosa az állatokat kis helyen összezsúfolva, étel, és önitató nélkül tartja. Az is, hogy ha a húsvétra vásárolt nyusziról vagy kispipiról megfedelkezünk és hagyjuk éhen halni. Az is bűncselekmény, ha a lusta „gazdi” kidobja az útszélen a kiskutyáját. Az állattartás: felelősség vállalása egy másik élőlényért.

Azért, hogy ápolat legyen, azért, hogy jól táplált és azért, hogy jól nevelt. Aki állatkínzásra utaló jeleket fedez fel a környezetében, annak kötelessége szólni a hatóságoknak, aki pedig állattartásra adja fejét, az előbb tervezze meg, érdeklődjön utána, hogy mire van szüksége az adott állatnak, hogy utána jó csapatot alkothasson a házikedvencével.

Ha tudod, hogy szerinted mi helyes, ne hagyj, hogy mások mondják meg, mit tegyél. Tedd azt, ami helyes, bec sületes, tisztességes. Abból még senkinek nem lett baja.

NE LÉGY ÁLDOZAT!

FENYEGETNEK, MEGALÁZNAK, VICC TÁRGYÁVÁ TESZNEK. JÓL ÁLCÁZZÁK MAGUKAT, ÍGY SOKSZOR NEM TALÁLJÁK MEG ŐKET. MAJD A DOLOG TOVÁBBFAJUL, VIRTUÁLISRÓL VALÓDIRA VÁLT, A KEDVES HAVER PEDIG HIRTELEN ERŐSZAKOSKODNI KEZD.

Zaklattak már téged is? „Nem, dehogy, sosem értek hozzám ilyen örültek.” Teljesen biztos vagy benne? Lehet, hogy fizikálisan nem, de virtuálisan már elég sok kellemetlen bökést kaphattál, melyek fölött te még el tudtál siklani. A cyberbullying kifejezést pont az online zaklatási formákra használják a szakértők, melyek közben – talán nem is annyira nyilvánvalóan, de – zaklatás áldozata lesz az osztálytársad, a barátod, vagy épp te. Ismerünk számos esetet, melyekben, vagy melyeknek következtében lelki-és/vagy testi sérülést élt át a bántalmazott fél. Az internet megjelenésével ezeknek a drasztikus irányt vett és tragikus kimenetelű ügyeknek a száma megnőtt. A leghíresebb talán Amanda Todd története, aki öt évvel ezelőtt vetett véget életének, miután nagyon is valóságos személyek az interneten keresztül többször is, szándékosan megalázták őt. Feltétele ugyanis a fogalomnak a folyamatosság és a célzottság.

Lehet, hogy ismered a szabályokat és a szüleid is ezerszer rágták már ezekkel a füledet, szerinted ez túlzott óvatosság is lehet, és inkább zavaró, mint aranyos, de tudd, hogy így is bármikor megbotolhatsz és jó esetben rájuk, mindig számíthatsz. Hidd el, ilyenkor szükséged van arra a segítő kézre, hogy talpra tudj állni. Ne szégyeld megosztani velük a történeteket!

Elsősorban ezekkel a rosszindulatú cselekedetekkel a tizenéveseket célozzák meg. Ők az érzelmileg leglabilisabbak, legkönnyebben befolyásolhatók és behálózhatók e téren, amihez hozzáadódik a kamaszkor hozta lázadó tinédzser hozzáállás, mely szerint úgy gondolják, hogy tisztában vannak mindenféle kockázattal. Azonban a túlzott magabiztosságuk olykor csökkenti a megfontoltságukat. A Gyermekbarát igazságszolgáltatás oldalán több példát is találunk erre, Ryan Halligan (13), Hope Witsell (13), Hannah Smith (14), Phoebe Prince (15) és Kenneth Weishuhn Jr. is ugyanazon dolog áldozatai: az internetes közösségé, akik halálba üzték őket, szexuális irányultságuk, egy meggondolatlan lépésük, vagy csupán a virtuális létezésük miatt.

Az interneten elkövetett bűncselekmények egy része az átverésen alapul. Coby Persin YouTube-csatornáján látható egy különleges és rendkívül tanulságos videó, melyben a férfi fiatal fiúként regisztrál egy közösségi oldalra, tehát másnak adja ki magát. (Nahát, ilyen is van?!) Tulajdonképpen egyre extrémebb kísérletek

szemtanúja leszel, ha megnézed az elkészült képsorokat. A vlogger Jason Biazzo néven ráír három tizenéves, fiatal lányra és találkozára invitálja őket. Mindhárom lány elbukja a tesztet, sőt az egyikük meg sem kérdezi az interneten újonnan megismert sráctól, hogy mégis honnan ismerik egymást.

Az anyag természetesen a szülők beleegyezésével készült, akik nagy reményeket fűztek gyermekükhöz, úgy gondolták, az ő kislányuk biztosan kiállja a próbát. Így beavatva ők is lesben álltak és várokoztak, nem tudták, mi fog történni. A lányok annak ellenére is a férfival tartottak, hogy nyilvánvalóvá vált a találkozáskor, nem az, akinek kiadta magát. A férfi egy furgonba tuszkolta a lányokat, ahol aztán szüleikkel találkozhattak az első pánik után. Mindhárom esetben olyan nagy volt a megdöbbenés, hogy az édesanya és édesapja nem tudta, örüljön, hogy az egész nem élesben történt, vagy inkább csalódottságában és félelemében tovább kiabáljon a megrémült, síró gyermekkel. A három lány biztos egy életre megtanulta, hogy nem csak face-to-face, de az interneten is óvatosan és körültekintően kell bánni az idegennel. Nem mindenkinek van ilyen szerencséje.

De mit tudsz tenni te annak érdekében, hogy

elkerüld az ilyen helyzeteket? Jó, ha van egy bizalmasod, lehet ez szülő, vagy barát /barátnő, aki mindig tudja hol vagy, kivel találkozol, mikor érsz haza. Nem viccből kell időre otthon lenned, amíg nem vagy elég érett, hogy felfogd a dolog súlyát. Ugyan manapság már több alkalmazásban is van például tiltó funkció, mely által a letiltott személy sohasem tud azon a portálon kapcsolatba lépni veled, amíg fel nem oldod a „karantént”, a legnagyobb probléma ott kezdődik, ha a zaklatás megjelenik a való életben és befészkel magát a hétköznapjaidba. Egy jó barátnak mutatja magát, a bizalmasabb férfozik, találkára hív, ahonnan lehet, hogy sosem térsz haza. Mindig légy óvatos és gyanakvó! Új ismerősöd csekkold le minél több irányból, főleg, ha csak úgy bejelölt, mert „szimpi voltál” neki. Azt ugye mondanunk sem kell, hogy a szexing szöba sem jön, főleg idegenekkel nem – ismerősökkel meg pláne? Akarod a képeid az osztálycsoportban viszontlátni...?

Legjobb, ha mindig van valaki igazi, élő barát, családtag, akit a bizalmasdba avatsz és tudja, kikkel barátkozol, ismerkedsz, hogy ha gond van, tudjon segíteni. Ha nincs olyan, akiben bíznál, akkor bátran felhívhatod az országos Kék Vonalat (116-111), ők biztosan melletted állnak majd.

És mi van a való életben? Amikor igazi fiúk és

BELÜGYMINISZTERIUM

NEMZETI
BÜNMEGELŐZÉSI
TANÁCS

LÉGY RÉSEN!

férfiak zaklatnak, erőszakoskodnak, zsarolnak szexuálisan? Ha a gólyatáborban, vagy buliban nem épp megerőszkolnak, de megalázó feladatokat kell végezned, például meztelenül, vagy egyértelműen szexuális jellegűeket? Ha a csoportvezetőd megfogja a feneked? Ha a tanárod megjegyzést tesz a dekoltázsodra? Semmiképp nem az a megoldás, hogy eltűröd. Hogy részt veszel, hallgatsz, majd otthon sírsz a párnádba. Ha van fórum rá, tegyél panaszt. Ha a direkt sérelem ért, fordulj a hatóságokhoz. Minél többen vállalják fel, hogy ezt nem akarják, annál hamarabb lesz érdemi változás a dologban.

Két éve készült egy nem reprezentatív kutatás, mely a szexuális erőszak áldozataival és elkövetőivel foglalkozik, illetve a róluk kialakult képet vizsgálja. A Média azt üzenté... címmel az interneten is megtalálhatod a tanulmányt, ha érdekel, mennyire gondolkodnak sztereotipikusan a válaszadók a témával kapcsolatban.

A felmérésből kiderül, hogy a kérdőív kitöltői úgy gondolják, az elkövetőnek nem ad felmentést, ha alkohol vagy drog befolyásoltsága alatt áll, vagy szexuálisan túlfűtött állapotban van, sőt véleményük szerint az sem jelent mentséget rá nézve, ha az áldozat lengén öltözködik, ittas állapotban van, vagy kihívóan

viselkedik és ezt ő provokációként éli meg. A kutatók mindezt rendkívül biztatónak találták, hiszen az alanyok fejében nem él torz, a média által erősített áldozatellenes kép.

Az Országos Kriminológiai Intézet felmérése szerint öt vizsgált magyarországi megyében az áldozatok többsége (70%), akik bírósági eljárásban is részt vettek, még nem töltötték be 18. életévüket. Parti Katalin, az OKRI tudományos főmunkatársa és a kutatás egyik készítője azt nyilatkozta, hogy a felmérések alapján a sértettek csupán ötöde, hatoda fordul bírósághoz. A Büntető Törvénykönyv 2012. évi C. törvénye szerint a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények közé tartozik a nemi kényszerítés és a nemi erőszak is, abban az esetben, ha az áldozat még nem nagykorú, akkor a nemi kényszerítést végző személy 2-8 év közötti szabadságvesztéssel büntethető.

A nők és a gyermekek ellen elkövetett erőszakkal szemben lép fel Magyarországon A Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE) Egyesület, mely telefonos segélynyújtással is segíti az áldozatokat. Nem kell eltűröd a zaklatást és a bántalmazást semmilyen szinten. Szexuális téren különösen nem. Az egész életedet megnyomoríthatja.

(Hanis Patricia)

KÉMEK A FEDÉLZETEN

A SPYWAREK, MAGYARUL KÉMPROGRAMOK, NEM OLYAN ISMERTEK, MINT A NORMÁL VÍRUSPROGRAMOK, PEDIG SOKSZOR MÉG VESZÉLYESEBBEK. ITT NINCSENEK VÁLTSÁGDÍJAK, MINDEN A TUDTUNKON KÍVÜL MŰKÖDIK. SZERENCSÉRE NAGY RÉSZÜKET ODAFIGYELÉSEL MEG LEHET ELŐZNI.

Az emberek sosem szeretettek bizonytalanságban élni. Tudni akarjuk inkább a rosszat, mint nem ismerni a valóságot. Például az informatikában, ha egy észrevehető rosszindulatú program, mondjuk egy zsarolóvírus támadja meg a számítógépet, sokkal könnyebb túllépni rajta. Így legalább megvan a tudat, ha újrategyűjtünk mindent, nem keletkezik nagyobb kár. De a csendes szoftvernél nincs rosszabb. Nem tesz kárt kifejezetten a gép rendszerében, csak vár és „figyel”. Figyel, mit csinálsz a gépeddel.

Ennek az egyik legrosszabb típusa a már említett spyware. Korábban még csak előugró hirdetéseket nyitott meg szűrőfőzés közben, semmi kártékonyat nem művelt. De mint mai világunk, ez is gyors fejlődésnek indult. Mára amellet, hogy rengeteg adatot megszerez, nagyon nehéz eltávolítani, ha egyszer letöltöttük. Nem véletlenül ez lett az egyik leginkább szaporodó típusa a rosszindulatú programoknak (malware-eknek). Legnagyobb veszélye, hogy azt a részét figyelni a tevékenységeknél, ahol minden személyes adatot leadunk. Tehát a billentyűzetet. Könnyedén megszerezhetőek ezáltal a bankkártyaadatok, email- vagy bármilyen fiók jelszavai. És ezekért az információkért súlyos összegeket fizetnek a feketepiacon. Egy rendes hitelkártyáért több százszázat is adhatnak.

Vigyáznunk kell vele, mert ha már megtörtént a baj, nem tudunk ellene sokat tenni. Tehát itt is a legfontosabb a megelőzés.

Megvédeni ezektől a számítógépünket nem feltétlenül a legegyszerűbb dolog a világon. Ezen fajta károkozók mindig naprakészek és a készítőik próbálnak a vírusirtó programok fejlesztői előtt járni egy lépéssel, ez általában sikerül is nekik. Éppen ezért nehéz olyan vírusirtót találni, amely teljes körű védelmet tudna nyújtani az eszközünknek. De ha mindig naprakészen tartjuk a vírusirtó szoftvereinket, akkor akár még a versenyt is fel tudjuk venni a bajt okozó vagy kémprogramokkal. Sajnos a kémprogramok általában bonyolultabbak, mint a mezei vírusok, így nem is mindegyik vírusirtó képes kiszűrni ezeket. Az ingyenesen elérhető szoftverek jelentős része nem képes megbirkózni a spywarekkel, éppen ezért érdemes befektetni egy fizetés

verzióba. Ezek előnye többek között, hogy nagyobb spektrumú „vírusismerettel” rendelkeznek és folyamatosan naprakészek. A kémprogramok ellen azért is lehet nehéz védekezni, mert az oldalak Javascript részét használják a fertőzésre, és a Javascripttel való kapcsolatba lépés egy oldal meglátogatásakor elkerülhetetlen, hiszen ez teremti meg a tulajdonképpeni kapcsolatot az oldal és a böngésző között.

Másik járható út lehet az is, ha egyszerre kettő vagy több szoftver is telepítünk a számítógépünk védelmére. Itt azonban nagyon fontos odafigyelni arra, hogy egy időben ne legyen bekapcsolva több valós

időben működő, hiszen ez a számítógép leterheléséhez vezethet, ami egy kiskapu a károkozók számára. Ezen kívül a két szoftver két darab tűzfalat is üzemeltet, ám ezeket nem egymás mögött, hanem egymás mellett, ezért ezek „összeakadhatnak” és hamis fertőzéseket jelenthetnek a felhasználónak, esetlegesen olyan nem valós hibaüzeneteket küldhetnek a kezelő felé, amelyek az alkatrészek meghibásodására utalhatnak. Természetesen nem valós idejű biztonsági alkalmazásokból nem csak, hogy jobb a több, de még ajánlott is. Ilyenekkel ajánlott rendszeresen megtisztítani az eszközünket. Azért fontos, hogy többet is

Évszámok, helyszínek, események, nevek. Ez a négy dolog sejteti, hogy az ehavi applikációk a történelem tantárgyban fognak segíteni. Az évszámtanulás legalább annyira monoton feladat, mint a szótanulás, és mikor kis kártyákat csinálsz, az csak az időhúzás definíciója. A nevekkel az a gond, hogy még eltalálsz, hogy Béla, azt már tuti nem, hogy hányadik. A helyszínek akkor okozhatnak problémát, ha épp törít tanultál földrajzon, az események pedig nincsenek ez előző három összetevő nélkül. Ebben az igen komplex és összefüggő rendszer elsajátításában segít kettő applikáció. Évszámokra gyógyír az Évszámok nevű app, helyszínekben és események tisztázásában pedig a Magyar História.

ÉVSZÁMOK

Ahogy a neve is mutatja, ennél az alkalmazásnál nem kell számítani nagy csinnadrattára, talán a programra a legjellemzőbb mondat lehet „a cél szentesíti az eszközt”. A menübe belépve egy teszt és egy évszámok fül fogad. Természetesen a bátrak és akik szeretnék felmérni a tudásukat, rögvest kezdhetnek a tesztel, a megfontoltabbaknak a második opció a reálisabb. Az applikációba többféle szűrési lehetőséget programoztak. Az egyetemes történelem és a magyar egyben van, úgy rendezve, ahogy az évfolyamoknak megfelelő témakörök szerepelnek bennük. Középen a kis rubrikában évszámokat találunk, alatta pedig a magyarázatot. A számok egészen a kétezres évek elejéig növekednek. A teszt hű a nevéhez, és valóban próbára teszi azon képességünket,

hogy a történelemet globálisan lássuk át, tehát nem azt fogja megkérdezni, hogy mikor volt az 1848-as forradalom, hanem kicsit komplexebb kérdésekkel bombáz. A teszt során négy választási lehetőségünk van, abból kell a jóra kattintanunk. A kérdéssor közel végtelen, alul pedig láthatjuk, hogy az eddig feltett kérdésekből mennyit tudtunk. A programnak semmiféle kiegészítő, vagy fizetős része nincsen, sőt, még a reklámok sem zavarnak be a képbe, így minden adott, hogy az évszámokkal szoros barátságot alakítsunk ki.

MAGYAR HISTÓRIA

Ezt a programot csak Wifi kapcsolattal, vagy korlátlan adatforgalommal érdemes letölteni, ugyanis körülbelül 200 MB körül jár a mérete. Nem véletlenül, hiszen rengeteg adatot, képet tartalmaz. Ahogy a neve is mutatja, itt hiába keresünk a Ming-dinasztiáról, vagy a bostoni teadélutánról, semmit nem fogunk találni. Viszont, annál többet tudhatunk meg hazánk történelméről, ami legalább annyira izgalmas, mint a fent említettek. Oh, és nehezebb is. Az applikáció tematikája kicsit kusza, mert nagyon sok almappja van, de ez segíti a keresést. Válogathatunk Magyarország korszakaiból, ami évszámokra és eseményekre van felfűzve, vagy haladhatunk abc-sorrendben vagy időrendi sorrendben. Ha rákattintunk az általunk keresett témára, akkor kinyílik egy fül, ahol képpel, térképpel illusztrálva végig tekinthetjük az eseményeket. A fülön szerepel, hogy hol járunk, kik uralkodtak akkor, illetve az adott témáról egy zanzásított szöveget is végig olvashatunk, ami alapján a négyes egység alkotta kérdésekből mindre választ kapunk.

használjunk egyszerre, mert a legtöbb tisztító szoftver más algoritmus alapján működik, így amit például az első szoftver nem tekintett károsónak, azt a másik már észreveszi.

De a legegyszerűbb út mégis csak a megelőzés. Ha tudatosan használjuk a böngészőnket, akkor a bajt okozó vagy kémkedő alkalmazások szinte teljesen elkerülhetőek. Csak néhány apró dologra kell odafigyelnünk. Íme néhány példa arra, hogy hogyan kerülhetnek a kártevő és a kémkedő szoftverek a számítógépünkre:

- Elavult vagy rossz beállításokkal használt böngésző.
- Pornográf vagy felnőtteknek szóló oldalak.

- Felbukkanó ablakok „leokézása”.
- Nem eredeti szoftverek használata.
- Kalóz oldalakról való nem ellenőrzött tartalmak letöltése.
- Levelező alkalmazásokban elfogadott ismeretlen eredetű és/vagy spam fájlok.
- Programok feltörését segítő (keygen, crack) szoftverek.

Hogyha a tippek ellenére mégis kémprogram vagy vírusfertőzés áldozatának esik eszközünk fontos, hogy a számunkra lényeges adatokat próbáljuk meg lementeni az eszköztől. Próbáljunk ki több EREDETI és nem feltört vagy módosított valós és nem valós időben működő hibakeresőt futtatni. Ha nem járunk sikerrel, akkor

vegyünk igénybe egy szakértőt. Ha ez sem válik be, akkor valószínűleg már csak a teljes operációs rendszer újratelepítése segíthet.

Éppen ezért fontos, hogy tudatosan használjuk a szoftvereket és a böngészőket.

Egy kis odafigyeléssel elkerülhetjük, hogy áldozatok legyünk. Nem mellel megvédhetjük privát adatainkat és számítógépünket. Érdemes befektetni egy jó minőségű, fizetős kém- és vírusirtó szoftverbe, ezzel elkerülve a későbbi problémákat és ezzel a későbbiekben akár több ezer forintot is megspórolhatunk.

(Csányi Sámuel, Niver Patrik)

ITT A NYÁR, IRÁNY...

Irány mindenfelé! Ebben a hónapban nem is ajánlhatnánk nektek mást, mint a nyári fesztiválszezon színe-javát. Hiszen nem érdemi meg mindenki, aki egész évben hajtott a jobb jegyekért, hogy egy kicsit kikapcsolódhasson? Na ugye, fesztiválózásra fel!

Művészetek Völgye

Neked a fesztiválózás nem csak a hangos zenére való ugrálásról szól? A színház, a művészetek, a humor része a mindennapjaidnak? Esetleg vinnéd magaddal a kistesót, anyut, aput is (vagy a nagyit)? Akkor neked a Művészetek Völgyében a helyed. Magyarország egyik legkülönlegesebb nyári rendezvénye, immáron 27. alkalommal várja a kulturálódni vágyókat három szomszédos településre, Kapolcsra, Taliándörögdre, és Vigántpetendre. Már a nevük is olyan, mintha egy meséből csenték volna őket, nem? Ha ellátogatsz a Balatonfelvidékre, biztos, hogy igazán varázslatos dologban lehet részed. A tíz napon keresztül

tartó fesztiválon a kultúra minden területével kapcsolatba kerülhetsz. Sokszor csak nézőként, de gyakorta résztvevőként is, hiszen a Művészetek Völgyében te is az alkotás részese lehetsz. A helyszínek sem mindennapiak, hiszen különböző házak udvarában, tiszásokon, kertek alatt „udvarokat” rendeznek be, amiknek a házigazdái kulturális intézmények, vagy éppen művészek így itt az ő munkásságukkal ismerkedhetsz meg, ők alakítják a programot ki-ki a maga ízlése szerint. Így biztos te is megtalálod a neked megfelelőt! Ha eddig gondolkoztál hova menj nyaralni, akkor nem kell tovább, irány a Balatonfelvidék!

G.D.

Tíz éves az Ördögkatlan!

Jubileumi születésnaphoz érkezett az ország egyik legegységesebb fesztiválja. Te is szomjazol nyáron a jó színházi előadásokra, a színházak viszont zárva vannak? Akkor biztos, hogy az Ördögkatlanon a helyed. A villányi borvidéken megrendezett fesztivál a színház nyári ünnepe, hiszen öt napra ide költözik az ország profi és amatőr színvilágának számos társulata. Napközben előadásokon vehetsz részt, beszélgethetsz az alkotókkal, kipróbálhatod magad szereplőként, vagy éppen kézműveskedhetsz, ha úgy hozza kedved. Este pedig a magyar alternatív zenei élet legjavát hallgathatod a Nagyharsányi focipályán. Mint ahogy minden évben, az Ördögkatlan idén sem éri meg kihagyni!

Bánkitó-, avagy az aktuál fesztivál

Ha fesztiválokra gondolunk, általában a Sziget, vagy a Sound, esetleg a Strand fesztivál jut először eszünkbe, igaz? Hát, a Bánkitó Fesztivál egy egészen más 3 napos buli lesz. Itt a kultúra adja a teret a zenészeknek, festőknek, színészeknek, művészeknek elsősorban. Minden évnek megvan a maga témája. Tavaly a migrációs helyzet volt az, amire épült a fesztivál, az idén a kulcsszlogen a „korrupció = nem oké” lesz. Ebből is következik, hogy a Bánki fesztivál sokkal több, mint csupán egy rendezvény,

ugyanis az aktuális témákra építik fel az egészet. Idén nyáron július 12-től egészen 15-ig lesz megrendezve. Ezen a sokszínű helyen láthatunk majd külföldi zenekaroktól kezdve, képzőművészeket át, a különböző népek kultúrájának népszerűsítéséig mindent, ami művészet. Magyarország legkülönlegesebb független fesztiválja a Bánkitó, tele kultúrával és szórakozással!

Haiman Helga

Fishing on Orfű A családbarát fesztivál

Egy jó fesztivál repertoárjában benne vannak a színvonalas fellépők, a változatos programok, egyeseknek nem titkolt szándéka a futó kapcsolatok keresése, természetesen az italozás is elengedhetetlen.

De melyik feszten lehet horgászni? Hol hallgathatod kedvenc együtteseidet úszó színpadon? És hol találkozol rocker nagyival, csattogós lepkét tologató kisfiúval, és a nyáriszünet mámorát élvező fiatalokkal?

A Pécs melletti tórendszer mellé épült orfűi üdülőövezetben, a Fishing on Orfű (FOO) fesztiválon. A fesztiválozók napközben a tó partján pihennek, csónakáznak, fürdenek, vagy biciklis bortúrára mennek. De kb. négykor elkezdnek visszazárlingózni az emberek, ugyanis slampoetry versenyek, pódiumbeszélgetések kezdődnek, majd ahogy szürkül, külföldi és magyar előadók adják egymásnak át a színpadot, és ahogy végeztek, beállnak a közönség soraiba és velük együtt buliznak tovább. Ez a családcentrikus nyári program kinötte a „kis fesztivál jelzőt”, ez többek közt az is bizonyítja, hogy idén már 5 napos lesz a FOO, illetve az is, hogy már most 3 napos bérletet nem is lehet venni. Aki már beikszelte a június 20-25-ig tartó Fishing on Orfű fesztivált, annak Mutants campingtől, esőtől és tűző naptól mentes kikapcsolódásban lehet része. Ha gyors volt.

Kobl Adrienn

Balaton-parti party – Strand

Az ország egyik legújabb, és legemberibb fesztiválja idén igazán nagyot gurított. Az ugyan nem szokatlan, hogy Zamárdiban minden évben megjelenik a hazai zenei színtér színe-java, de a Strandra idén igazi világsztárokat is sikerült elhívni. Itt lesz a Magyarországra szinte már hazajáró John Newman, a nemrég új albummal jelentkező Bastille, és együtt üvölnöthetjük az Icona Poppal, hogy „I don't care”. Mellettük természetesen számos hazai és nemzetközi DJ gondoskodik majd arról, hogy az éjjel ne érjen olyan korán véget. A fesztiválhoz jár Balaton-élmény pedig sok mindent megér.

Island of freedom Sziget fesztivál

Közép-Európa legnagyobb fesztiválja természetesen idén is várja látogatóit, nem is akármilyen line-uppal. Nehéz felsorolni a világsztárokat, akik augusztus 9-16. között a Hajógyári-szigetre érkeznek. Két év után visszatér Macklemore, a nulladik napon

Pink! nyit, idelátogat a Kasabian, Magyarországon először lesz hallható PJ Harvey, az End show-n pedig Dimitri Vegas és Like Mike varázsolja el a nagydímet. De itt lesz még Major Lazer, Flume, Alt-J, Rita Ora, az Interpool, a Two Door Cinema Club, George Ezra, Tom Odell, Billy Talent, Steve Aoki, és a Rudimental is. Mellettük pedig természetesen számos hazai, és nemzetközi kedvenc fog színpadra lépni.

Az idei Szigetről sem maradhatnak el az immáron hagyományosnak mondható kulturális és civil programok sem. Ismét lesz Újcirкусz, táncelőadások, klasszikus zene, vetítések és interaktív kiállítások. A látványvilág idén még egyelőre marad a megszokott, de hát minek változtatni, ami, így is elképesztő? Féláras diákjegyek még elérhetők, ne maradj le idén sem Magyarország legnagyobb bulijáról!

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2017. május-június, XIX. évfolyam 5-6. szám • Szerkesztőbizottság: dr. Balázs Géza, Herczeg Zsolt, Pál Zsombor, Szalay József, Varga G. Gábor • Főszerkesztő: Zala Orsolya • Főszerkesztő-helyettes: Berei Dániel • Rovatszerkesztők: Fartek Patrícia (Pont Te), Gálosi Dóra (Kultúrharc), Koecsmár-Tóth István (Talpramagyar), Kovács Bernadett (Más.világ), Tóth Enikő (Zoom) • Május-júniusi szerzőink: Boros Bogi, Bredák Alexandra, Csányi Sámuel, Gálosi Dóra, Haiman Helga, Hanis Patrícia, Kobl Adrienn, Koós Niki, Niver Patrik, Palotás Zsuzsi, Springer Barnabás, Tóth Enikő • Kiadja a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete és a DUE Produceri Iroda Kft. • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Órs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: tallozo@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

A tehetséges diákjárságokat és a DUE Tallózót a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő támogatja.

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózatok a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánköléshez, a cikkek rövidítéséhez, stilizálásához. • Az iskolajárságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

Kiadványunk példányszámát a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
<http://www.matesz.hu>

BEJÖSSZ NEKÜNK

DUE **MÉDIATÁBOR**

ÚJSÁG – RÁDIÓ – TÉVÉ – FOTÓ – INTERNET

ÚJ HELYSZÍN!
2017. JÚLIUS 7-16.
BALATONSZÁRSZÓ

**JELENTKEZZ MIELŐBB,
NEHOGY LEMARADJ!**

médiahálózat
due
a diákújságíró egyesület

WWW.DUE.HU

2017. 05. 19.

péntek 9.00-18.00

VárkertBazár

(1013 Budapest, Ybl Miklós tér)

média hálózat
due
a diákújságírók egyesület

Tervezett vendégeink:

**Nagy Ervin • Szabados Ágnes • Középsuli
Náksi Attila • Kiss Gergely • Szívós Márton
az Éjjel-nappal Budapest sztárjai
Peller Károly Rábai Balázs • Trollfoci
Gyurta Dani • Kozák Danuta
és még nagyon sokan mások**

Belépő

2017. május 1-től 2000 Ft.

A helyszínen 2500 Ft.

Jegyek vásárolhatók

a TIXA weboldalon:

www.tixa.hu

**24. Országos
Ifjúsági**

SAJTÓFESZTIVÁL

**HATALMAS
VLOGGER-TALÁLKOZÓ!**

**TheVR • CultureGeeks • Doggyandi • GameGeek
Nana • Nessaj • Török Ábel • Walrusz
Szahyest • Csecse Attila
Panka's Beauty**

**A Tehetségkutató Diákmedia Pályázat
eredményhirdetése és díjazása**

- Az év diákújságírója • Az év diáklapja • Az év diákrádiója
- Az év diáktótósa • Az év online diákmedia
- Az év diákvideósa • Az év mentora

**A NETbiztos pályázat eredményhirdetése és díjazása
Az Ifjúsági Sajtódíj eredményhirdetése és díjazása**

ÉS MÉG:

**NE LÉGY SE TETTES, SE ÁLDOZAT!
INTERNETBIZTONSÁG • OLVASNI JÓ!
VERSENYKULTÚRA • KÖNYVKUCKÓ • DUE ORSZÁGOS
ISKOLARÁDIÓ HÁLÓZAT JUTALOMSORSOLÁS
JÁTÉKOK • FILMVETÍTÉS**

A DUE honlapján (www.due.hu) folyamatosan pontosítjuk a programot!

Támogatók:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Gazdasági
Versenyhivatal

NMH
Nemzeti Média- és
Hírközlési Hatóság

RICHTER GEDEON
ÚjNemzedék
ÚJRATÖLTVE